

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Arkivsak: 23/59
Møtedato/tid: 25.01.2023 kl. 10:00
Møtested: Formannskapssalen, kommunehuset

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Ragnhild Aashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 16.01.2023

Olav Aasmyr (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Aashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/23	Rapport fra forvaltningsrevisjon - Tidlig innsats i Rennebu kommune
02/23	Kontrollutvalgets årsmelding 2022
03/23	Planlegging av virksomhetsbesøk
04/23	Reglement for kontrollutvalget i Rennebu kommune
05/23	Referatsaker
06/23	Eventuelt
07/23	Godkjenning av dagens protokoll

Rapport fra forvaltningsrevisjon - Tidlig innsats i Rennebu kommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

01/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-217, TI-&58**Arkivsaknr** 23/54 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til revisors konklusjon, og oversender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon om tidlig innsats i Rennebu kommune til orientering.

Kommunestyret gir honnør til skolen og barnehagene for arbeidet med tidlig innsats ved at det:

1. arbeides systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer
2. iverksettes tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer
3. er en PP-tjeneste som har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid.

Vedlegg

Rennebu kommune - endelig rapport tidlig og tverrfaglig innsats

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon med temaet tidlig innsats i møte 11.11.21 (sak 34/21) og Revisjon Midt-Norge har gjennomført undersøkelsen.

Følgende problemstillinger er svart ut i rapporten:

- Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer?
- Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?
- Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid?

Revisjonsrapporten er avgrenset til utfordringer knyttet til utviklings- og læringsutfordringer i skolen og barnehagen.

Metode

Metodene som er brukt for å svare ut problemstillingene er intervju og dokumentgjennomgang. Etter revisjonens mening gir dette et godt innsyn i kommunens system og rutiner knyttet til tidlig innsats, og sekretariatet er enig i det. Det er gjennomført intervjuer med kommunalsjef oppvekst, rektor for Rennebu barne- og ungdomsskole, virksomhetsleder barnehage og leder PP-tjenesten. I tillegg er det gått gjennom dokumentasjon som er oversendt fra kommunen og politiske saker som er tilgjengelige på kommunens hjemmeside. Oversendt dokumentasjon er interne rutiner og referat fra forskjellige møter.

Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer

Det er et krav at skoler og barnehager skal ha en innarbeidet fremgangsmåte for systematisk å identifisere og fortløpende vurdere om elevene på skolen eller barnehagen får tilfredsstillende utbytte av det pedagogiske tilbudet, og rapporten viser at det er etablert et

system for å identifisere og fortløpende vurdere elevene og barna på skolen eller barnehagen.

For skolen sin del baserer dette seg på skoleeiers forsvarlige system for skolen, som er vedtatt av Rennebu kommunestyre med rutiner for kartleggingsprøver og for nasjonale kartleggingsprøver. Det er etablert en prosedyre for oppfølging av sårbare og utsatte elever og en sjekklister for å sikre at lovens krav blir overholdt.

Når det gjelder barnehagen, er det utarbeidet et eget flytskjema ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa. Barnehagen har også muligheter til å gjennomføre forskjellige kartlegginger når man har bekymringer, i tillegg til at det kan bes om råd fra PP-tjenesten.

Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?

Det er krav om at barnehagen systematisk skal følge opp enkeltbarn med identifiserte utviklingsutfordringer og at barnehagen skal evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor barna, og rapporten viser at kommunen har etablert et system for å ivareta disse kravene.

Det er etablert en rutine ved undring og bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa viser hvordan kommunen skal jobbe systematisk i forhold til oppfølgingen av enkeltbarn, hvordan tiltak skal fastsettes og med et krav om redegjørelse for de gjennomførte tiltak i en eventuell henvisning til PP-tjenesten.

Når det gjelder skolen så kreves det at de skal følge opp kartleggingsresultater og mistanker om læringsoppfølginger hos enkeltelever, og rapporten konkluderer med at kommunen har etablert et system for å sikre dette. Oppfølging av resultatene er tatt inn i de forskjellige rutiner som er etablert og det fremgår av gjennomgåtte møtereferat at resultatene blir gjennomgått.

Det er også krav om hvordan elever med identifiserte læringsutfordringer skal få intensiv opplæring slik at forventet læringsprogresjon blir nådd. Rapporten viser at kommunen har etablert et system for å sikre dette med en egen rutine for gjennomføring av intensiv opplæring.

Videre skal skolen skal ha en foretrukket praksis for at elever som mottar intensiv opplæring gjør det som en del av klassefelleskapet. Rapporten viser at det er etablert rutiner hvor kommunens utgangspunkt er at intensiv opplæring skal skje i klasserommet og at unntak fra dette må begrunnes. Ut fra dette er det vurdert at kravet er oppfylt.

Til siste kreves det at skolen må evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor elevene. Det blir konkludert med at dette blir ivaretatt i de rutiner som er etablert på området, noe som bekreftes av rektor hvor man i etterkant gjør en vurdering av behov for videre tiltak.

Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte hjelp til riktig tid?

Det er et krav om at PP-tjenesten bør være jevnlig til stede og yte veiledning på sitt kompetanseområde til barnehage og skole når det gjelder å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med utviklingsutfordringer og læringsutfordringer. Det konkluderes med at PP-tjenesten oppfylder disse kravene.

Det er etablert faste møtearenaer mellom PP-tjenesten og barnehage/skole, i tillegg til møtevirkosomhet knyttet til enkeltbarn. Barnehage og skole har mulighet til å ta opp ulike problemstillinger, enten med samtykke fra foreldre eller anonymt. Dette gir PP-tjenesten mulighet til å veilede skolen og barnehagen før en henvisning.

Revisjonens undersøkelse viser at skolen og barnehagene er av den oppfatning at PP-tjenesten har den tilstrekkelige kompetanse og ressurser. Denne oppfatningen bekreftes av kommunalsjef oppvekst. Dersom PP-tjenesten mangler kompetanse på en bestemt diagnose, så leser de seg opp på dette.

Det er det flere som påpeker at PP-tjenesten er sårbar som en følge av at den er liten, og det bekreftes av PP-tjenesten. Det er forsøkt å få til et samarbeid med andre kommuner på dette området, men dette har så langt ikke lyktes. Revisjonen mener det er flere fordeler med å ha en egen PP-tjeneste, blant annet knyttet til nærhet og tilgjengelighet. Hvis kommunen ønsker å inngå et samarbeid med en annen kommune i forhold til PP-tjenesten, påpeker revisjonen at det er viktig å ivareta de påpekte fordeler i størst mulig grad. Sekretariatet bemerker at det er viktig at kommunen har en plan for hvordan en sårbarhet skal håndteres ved for eksempel langvarige sykemeldinger siden kommunen kan komme opp i en situasjon hvor både kapasitet og kompetanse kan reduseres sterkt.

Konklusjon og vurdering

Revisjonen konkluderer med at Rennebu kommune ivaretar de problemstillinger som er tema for rapporten på en tilfredsstillende måte.

Rapporten gir grundig og detaljert informasjon om hvordan barnehagen og skolene jobber med tidlig innsats. Rapporten synliggjør at alt av kommunens arbeid på området er gjort i henhold til gjeldende regelverk og rutiner. Det kan derfor gis honnør til arbeidet som gjøres. Dette er et godt grunnlag å bygge videre på når det gjelder andre utfordringer for barn og unge. Sekretariatet anbefaler at utvalget slutter seg til revisors konklusjon, og oversender rapporten til behandling i kommunestyret.

Tidlig innsats i Rennebu kommune

Rennebu kommune

2022

FR1199

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Rennebu kommunes kontrollutvalg i perioden november 2021 til desember 2022.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c). Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger¹.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Thomas Furunes, prosjektmedarbeider Marius Johnsborg, og kvalitetssikrere Johannes Nestvold og Tor Arne Stubbe. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Rennebu kommune, jf kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Trondheim, desember 2022

Thomas Furunes

Oppdragsansvarlig revisor

¹ Kommuneloven § 23-3, 1.ledd

² NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Revisjonsrapporten omhandler hvordan Rennebu kommune arbeider med tidlig innsats. Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

- Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer?
- Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?
- Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid?

Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer

Det er et krav at skoler og barnehager skal ha en innarbeidet fremgangsmåte for systematisk å identifisere og fortløpende vurdere om elevene på skolen eller barnehagen får tilfredsstillende utbytte av det pedagogiske tilbudet. Revisjonens gjennomgang viser at kommunen har etablert et system for å identifisere og fortløpende vurdere elevene og barna på skolen eller barnehagen.

For skolen sin del baserer dette seg på skoleeiers forsvarlige system for skolen, som er vedtatt av Rennebu kommunestyre. Dette systemet inneholder rutiner for kartleggingsprøver og for nasjonale kartleggingsprøver. Videre er det etablert en prosedyre for oppfølging av sårbare og utsatte elever. Skoleeiers forsvarlige system har også en sjekklister for å sikre at lovens krav blir overholdt.

Når det gjelder barnehagen, er det utarbeidet et eget flytskjema ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa. Barnehagen har også muligheter til å gjennomføre forskjellige kartlegginger når man har bekymringer, i tillegg til at man kan be om råd fra PP-tjenesten.

Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?

Barnehagen

Det er krav om at barnehagen systematisk skal følge opp enkeltbarn med identifiserte utviklingsutfordringer og at barnehagen skal evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor barna. Etter revisjonens mening viser gjennomgangen at kommunen har etablert et system for å ivareta disse kravene.

Rutinen som er etablert ved undring og bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa viser hvordan kommunen skal jobbe systematisk i forhold til oppfølgingen av enkeltbarn.

Inkludert i denne rutinen ligger også at barnehagen skal vurdere de fastsatte tiltak. Barnehagen må også redegjøre for de gjennomførte tiltak i en eventuell henvisning til PP-tjenesten.

Skolen

Det kreves at skolen skal følge opp kartleggingsresultater og mistanker om læringsoppfølginger hos enkeltelever. Etter revisjonens mening har kommunen etablert et system for å sikre dette. Oppfølging av resultatene er tatt inn i de forskjellige rutiner som er etablert og det fremgår av gjennomgåtte møtereferat at resultatene blir gjennomgått her.

Videre er det krav om at elever med identifiserte læringsutfordringer skal motta intensiv opplæring slik at forventet læringsprogresjon blir nådd. Revisjonens undersøkelse viser at kommunen har etablert et system for å sikre dette. Det er etablert en egen rutine for gjennomføring av intensiv opplæring.

Skolen skal ha en foretrukket praksis for at elever som mottar intensiv opplæring gjør det som en del av klassefelleskapet. Etter revisjonens vurdering viser de rutiner som er etablert at kommunens utgangspunkt er at intensiv opplæring skal skje i klasserommet og at unntak fra dette må begrunnes. Revisjonen vurderer dermed at kravet er oppfylt.

Det kreves at skolen må evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor elevene. Etter revisjonens mening blir dette ivaretatt i de rutiner som er etablert på området. Det bekreftes også av rektor at man etter gjennomført intensiv opplæring, foretas en ny evaluering. På bakgrunn av denne gjøres det en vurdering av behov for videre tiltak.

Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte hjelp til riktig tid?

Det er et krav om at PP-tjenesten bør være jevnlig til stede og yte veiledning på sitt kompetanseområde til barnehage og skole når det gjelder å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med utviklingsutfordringer og læringsutfordringer. Etter revisjonens mening oppfyller PP-tjenesten disse kravene.

Det er etablert faste møtearenaer mellom PP-tjenesten og barnehage/skole, i tillegg til møtevirksomhet knyttet til enkeltbarn. Her har barnehage og skole mulighet til å ta opp ulike problemstillinger, enten med samtykke fra foreldre eller anonymt. Dette gir PP-tjenesten mulighet til å veilede skolen og barnehagen før en henvisning.

Revisjonens undersøkelse viser at skolen og barnehagene er av den oppfatning at PP-tjenesten har den tilstrekkelige kompetanse og ressurser. Denne oppfatningen bekreftes av kommunalsjef oppvekst. Dersom PP-tjenesten mangler kompetanse på en bestemt diagnose, så har man mulighet til å lese seg opp på denne.

Imidlertid er det flere som påpeker at PP-tjenesten er sårbar som en følge av at den er liten. Dette bekreftes også av PP-tjenesten. Det er forsøkt å få til et samarbeid med andre kommuner på dette området, men dette har så langt ikke lyktes. Etter revisjonens mening er det flere fordeler med å ha en egen PP-tjeneste, blant annet knyttet til nærhet og tilgjengelighet. Hvis kommunen ønsker å inngå et samarbeid med en annen kommune i forhold til PP-tjenesten, er det viktig å ivareta de påpekte fordeler i størst mulig grad.

Konklusjon

Revisjonen har i sin undersøkelse gjennomført intervjuer og gått gjennom tilgjengelig dokumentasjon. Resultatene av disse er vurdert om mot de aktuelle revisjonskriterier. Vår konklusjon er at Rennebu kommune ivaretar de problemstillinger som er tema for rapporten på en tilfredsstillende måte.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	7
1 Innledning.....	9
1.1 Bestilling	9
1.2 Problemstillinger.....	9
1.3 Revisjonskriterier	9
1.4 Metode	10
1.5 Bakgrunn.....	11
2 Tidlig innsats i Rennebu kommune.....	12
2.1 Overordnede rutiner	12
2.1.1 Skoleeiers ansvarlige system for skolen	12
2.1.2 Kontakt med politisk nivå	17
2.1.3 Intern møtstruktur i kommunen	19
2.2 Arbeidet på barnehagen	21
2.3 Overgangen fra barnehage til skole.....	24
2.4 Arbeidet i skolen.....	25
2.5 PPT	26
2.5.1 Arbeidet med tidlig innsats	26
2.5.2 Pedagogiske rapporter.....	27
2.5.3 Oppfølgingen av en pedagogisk rapport	28
2.5.4 PP-tjenesten sin kompetanse	28
2.6 Kompetanseløftet	29
3 Vurderinger.....	31
3.1 Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer	31
3.2 Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?.....	31
3.3 Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte hjelp til riktig tid?	32
4 Konklusjon.....	34
5 Kommunens tilbakemelding.....	35
6 Revisjonens kommentarer på kommunens tilbakemelding	36
Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	37

Tabell

Tabell 1. Oversikt lærertetthet.....	25
--------------------------------------	----

Figurer

Figur 1. Rutiner ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa.....	22
---	----

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Rennebu kommune bestilte i møte 10. november 2021 en forvaltningsrevisjon med tema tidlig og tverrfaglig innsats. Bakgrunnen for bestillingen er prioriteringer i plan for forvaltningsrevisjon for Rennebu kommune 2020-2024.

På bakgrunn av bestillingen utarbeidet revisjonen en prosjektplan. Prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgets møte 26. januar 2022.

Ifølge prosjektplanen vil revisjonsrapporten fokusere på utfordringer knyttet til utviklings- og læringsutfordringer i skolen og barnehagen. Revisjonen vil ikke se på hvordan kommunen jobber med andre utfordringer for barn og unge, for eksempel narkotika eller kriminalitet. Andre kommunale tjenester rettet mot barn og unge vil heller ikke undersøkes, for eksempel barnevern eller kulturskole.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

- Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer?
- Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?
- Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid?

Problemstillingene fokuserer på kommunens overordnede system for tidlig innsats.

1.3 Revisjonskriterier

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 15 skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som revisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autorative kilder innenfor det reviderte området. Slike autorative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. For denne revisjons rapporten er følgende revisjonskriterier valgt:

Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer?

- Skoler og barnehager skal ha en innarbeidet fremgangsmåte for systematisk å identifisere og fortløpende vurdere om elevene på skolen eller barnehagen får tilfredsstillende utbytte av det pedagogiske tilbudet.

Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings og læringsutfordringer?

Barnehage

- Barnehagen skal systematisk følge opp enkeltbarn med identifiserte utviklingsutfordringer
- Barnehagen skal evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor barna

Skole

- Skolen skal følge opp kartleggingsresultater og mistanker om læringsutfordringer hos enkeltelever som de ansatte har bekymringer for
- Elever med identifiserte læringsutfordringer for 1. til 4. trinn skal motta intensiv opplæring fra skolens side slik at forventet læringsprogresjon blir nådd
- Skolen skal ha en foretrukket praksis for at elever som mottar intensiv opplæring gjør det som en del av klassefellesskapet
- Skolen må evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor elevene

Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid?

- PPT bør være jevnlig til stede og yte veiledning på sitt kompetanseområde til barnehage og skole når det gjelder å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med utviklingsutfordringer og læringsutfordringer

Utlledning av revisjonskriteriene fremgår av vedlegg 1 i rapporten.

1.4 Metode

I arbeidet med denne rapporten har revisjonen gjennomført et oppstartsmøte, samt fire intervju med representanter fra kommunen. Det er gjennomført intervjuer med kommunalsjef oppvekst, rektor for Rennebu barne- og ungdomsskole, virksomhetsleder barnehage og leder PP-tjenesten. Fra alle intervju er det skrevet referat, som er verifisert av informanten. I tillegg er det gått gjennom dokumentasjon som er oversendt fra kommunen og politiske saker som er

tilgjengelige på kommunens hjemmeside³. Oversendt dokumentasjon er interne rutiner og referat fra forskjellige møter.

Intervju med sentrale personer og gjennomgang av dokumentasjon er valgt fordi det etter revisjonens mening gir et godt innsyn i kommunens system og rutiner knyttet til tidlig innsats.

Etter revisjonens mening er det innsamlede datagrunnlag tilstrekkelig for å kunne vurdere hvordan kommunen arbeider systematisk med tidlig innsats.

1.5 Bakgrunn

Det er to barnehager i Rennebu kommune, Vonheim barnehage og Voll barnehage. Vonheim barnehage ligger Berkåk sentrum og tilbyr heldagstilbud for barn i alderen null til seks år. Voll barnehage ligger på Voll, cirka 15 kilometer fra Berkåk sentrum. Også Voll barnehage tilbyr heldagstilbud for barn i alderen null til seks år. Rennebu barne- og ungdomsskole er en 1. til 10. skole som ligger i Berkåk sentrum. Skolen er organisert i småskoletrinn (1. til 4. trinn), mellomtrinn (5. til 7. trinn) og ungdomstrinn (8. til 10. trinn).

Rennebu kommune har en egen PP-tjeneste, som er organisert under kommunalsjef for oppvekst. Det er to ansatte i PP-tjenesten.

³ <https://www.renebu.kommune.no>

2 TIDLIG INNSATS I RENNEBU KOMMUNE

2.1 Overordnede rutiner

Kommunalsjef oppvekst fremhever at det er hun som er den administrative skoleeieren, mens det er virksomhetsleder barnehage som er den administrative barnehageeier.

Kommunalsjef for oppvekst sier at det er mange nasjonale satsinger og prosjekter som er på gang samtidig rettet mot barn og unge. Kommunen prøver å se alle utviklingstiltakene under ett, finne en helhet og holde på den røde tråden. Det er denne tråden som binder alt sammen og danner nettverket som er rundt et barn og dets familie. «Sjå me»-prosjektet er med på sikre helheten i dette. «Sjå me»-prosjektet gjennomgås nærmere i kapittel 2.1.3.

2.1.1 Skoleeiers forsvarlige system for skolen

Rennebu kommunestyre har i møte 15. mars 2018 vedtatt et dokument kalt «Skoleeiers forsvarlige system for skolen i Rennebu kommune», heretter kalt Skoleeiers system. Ifølge dokumentet har kommunen i henhold til opplæringsloven § 13-10 ansvar for at kravene i Opplæringsloven og forskriftene til loven blir oppfylte. I kommuneloven § 25-1 står det også at kommuner har plikt til å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lov og forskrifter følges. Opplæringsloven § 13-3 e) beskriver kommunens plikt til å arbeide med kvalitetsutvikling, og derunder ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger.

Systemet inneholder følgende hovedelementer:

- Begrep, ansvar og organisering
- Formål
- Kvalitetssystemet som virkemiddel for utvikling
- Hovedaktiviteter og verktøy i arbeidet
- Aktivitetskalender for arbeidet

Begrepsdefinisjoner spesialpedagogiske tiltak

Med utgangspunkt i blant annet opplæringsloven, barnehageloven og Utdanningsdirektoratets veileder «Spesialundervisning» har kommunen utarbeidet felles definisjoner for følgende uttrykk:

- Tilpasset opplæring
- Tilfredsstillende utbytte
- Spesialundervisning
- Ordinær opplæring

- Likeverdig opplæring
- Tidlig innsats
- Normalitet
- Allmennpedagogisk hjelp
- Spesialpedagogisk hjelp
- Barn med nedsatt funksjonsevne

Tilpasset opplæring: Tilpasset opplæring tar utgangspunkt i at elever er ulike og har rett til opplæring som tar hensyn til dette, innenfor fellesskapet i klassen. Tilpasset opplæring ligger innenfor den ordinære opplæringen og er en konsekvens av inkluderingsprinsippet. Det settes krav til differensierte arbeidsmåter og innhold. Tilpasset opplæring er ikke et mål, men et virkemiddel for at elevene skal få et tilfredsstillende utbytte.

Tidlig innsats: Tidlig innsats er konsentrert innsats på et tidlig tidspunkt, uavhengig av alder. Tidlig inngripen skal iverksettes når problemer oppstår eller avdekkes, Fokus på tidlig innsats markerer prioritering av forebyggende handling og styrking av kjerneaktiviteten i barnehagen og skolen.

Sjekklisten

Skoleeiers system inneholder også en sjekkliste i henhold til opplæringsloven. Ifølge denne sjekklisten skal den hjelpe kommunen og skolen med å vurdere om lovkravene i opplæringsloven blir overholdt. Sjekklisten inneholder en oversikt over relevante lovkrav, en beskrivelse av hva som kreves, oversikt over dokumenter og rutiner, en oversikt over avvik- og risikoindikatorer og hvem som har ansvaret for å utføre de forskjellige aktivitetene og utarbeide dokument og rutiner.

Sjekklisten omhandler blant annet punkter knyttet til tilpasset opplæring for alle og tidlig innsats og til retten til spesialundervisning. Under punktet knyttet til tilpasset opplæring for alle og tidlig innsats er følgende dokumentasjon/god praksis fremhevet:

- Kommunen har definert begrepet og skolen har en plan for å vurdere og tilpasse opplæringa til hver enkelt elev innenfor fellesskapet
- Vurdering og tilpassa opplæring er fortløpende aktiviteter i læringsarbeidet
- Skolen følger retningslinjer for intensiv opplæring
- Skolen følger retningslinjer for kartleggingsprøver, retningslinjer for nasjonale prøver og årshjul for kartlegging
- Skolen følger retningslinje for tidlig innsats for psykososialt skolemiljø

Sjekklisten har følgende avviksindikatorer knyttet til tilpasset opplæring:

- Elever får ikke individuell vurdering og/eller tilpassa opplæring
- Elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller rekning, blir ikke fanget opp og gitt egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd

Når det gjelder retten til spesialundervisning, er det ifølge sjekklisten etablert rutiner for å avdekke, kartlegge og vurdere behov for spesialundervisning og rutiner for samarbeid med PP-tjenesten. Det vektlegges også at det blir fattet enkeltvedtak i henhold til mal og at IOP⁴ og årsrapport skrives til rett tid. For spesialundervisning er følgende avviksindikatorer angitt:

- Elever får ikke den opplæringa de har krav på
- Det går for lang tid før kartlegging er gjennomført
- Dårlig kvalitet på dokumentasjonen
- Svak progresjon, for vage målsettinger

Kommunalsjef oppvekst fremhever sjekklisten for opplæringsloven som et veldig viktig verktøy for henne. I forhold til tidlig innsats er det utarbeidet en mengde rutiner, blant annet for kartlegging og intensiv opplæring. Sjekklisten gir henne kontroll og sikkerhet for at hun får med seg det som skal gjennomføres.

Prosedyre for oppfølging av sårbare og utsatte elever

Kommunen har utarbeidet en prosedyre for oppfølging av sårbare og utsatte elever. Prosedyren omtaler to team: tverrfaglig konsultasjonsteam barn og unge 0-16 år og et tverrfaglig samarbeidsteam skole.

For det tverrfaglige konsultasjonsteamet er målet felles drøfting og ansvarsfordeling vedrørende enkeltsaker som krever tverrfaglig arbeid. Basisteamet har ansvaret for å koordinere henvisning til BUP for barn og unge 0-20 år og er tilgjengelig for skolene og barnehagene for drøfting av individualsaker på et tidlig stadium. Saker som meldes opp kan være anonyme, med samtykke fra foreldrene eller at foreldrene er til stede under diskusjonen. I diskusjonen kan man bli enig om tiltak og eventuell videre saksgang/henvisning til det beste for barnet/ungdommen. Den fra barnehagen/skolen som tar opp saken, er ansvarlig for å gi foreldrene tilbakemelding, samt dokumentere at saken har vært drøftet.

Det tverrfaglige samarbeidsteamet består av skoleledelse/reaktor, barnevernstjenesten, PPT, skolehelsetjenesten, politi og NAV. Formålet med teamet er å avklare, planlegge og sette i

⁴ IOP: Individuell Opplæringsplan – en tilrettelagt læreplan for skolelever som har rett til spesialundervisning.

gang generelle miljøtiltak, helsefremmende og forebyggende arbeid etter behov. Alle i teamet og andre ved behov er ansvarlig for å ta opp saker som går på grupper eller miljø på skolen.

Retningslinjer for kartleggingsprøver

Kommunen har laget egne retningslinjer for kartleggingsprøver. Formålet med kartleggingsprøvene på 1. til 4. trinn er å fange opp elever som trenger ekstra oppfølging. Det er viktig at disse elevene blir sett tidlig i skoleløpet slik at de kan få tilbud om den tilretteleggingen som de har krav på. Elever som er under bekymringsgrensa, eller i fare for å komme under, trenger ekstra tilrettelegging. Resultatene er en del av elevenes underveisvurdering, og skal sammen med annen informasjon om elevenes læring danne grunnlag for å tilpasse opplæringen.

Retningslinjen viser hvilke grep som skal gjennomføres i forhold til forberedelse, gjennomføring og etterarbeid/oppfølging knyttet til kartleggingsprøvene. Av retningslinjene fremgår det at resultatene av kartleggingsprøvene skal analyseres og vurderes på individnivå og på klassenivå. Som et ledd i dette skal det gjøres en vurdering av nødvendige tiltak og konklusjon på tiltak som skal iverksettes. Det er spesielt viktig å fange opp og iverksette tiltak for elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning. Det skal settes i verk tiltak for elever som er under bekymringsgrensa, og «Retningslinjer for intensiv opplæring» skal da følges. Både individuelle tiltak, gruppetiltak og tiltak for hele klassen skal vurderes. Resultatet for den enkelte elev gjennomgås med både elev og foresatt. Det skal også gis informasjon om eventuelle tiltak som iverksettes for at eleven skal bli bedre. Videre legger retningslinjene opp til at tiltakenes effekt skal vurderes og nye tiltak skal iverksettes ved behov. Elevens utvikling skal følges opp gjennom Conexus Engage⁵ og resultatlogg, og i hverdagen med kontaktlærer, faglærere og foresatte. Vurdering av de tiltakene som er gjort i forrige punkt skal legges frem i skoleledermøte med skoleeier.

Retningslinjer for nasjonale prøver

Rennebu kommune har utarbeidet egne retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver. Nasjonale prøver skal gjennomføres for elever i 4., 7. og 8. trinn. Retningslinjen omhandler forarbeid, gjennomføring og etterarbeid knyttet til nasjonale prøver.

Ifølge rutinen skal skoleledelsen hente ut rapporter om skolens resultat og drøfte resultatet med aktuelle lærere. Resultatet skal diskuteres på teammøter, og brukes i det lokale

⁵ Conexus Engage er et verktøy som skal hjelpe læreren med bedre oversikt og innsikt i klassens og enkeltelevers kompetansenivå og identifisere elever med ulike utfordringer eller høyt læringspotensial. Verktøyet skal også legge til rette for tilpasset undervisning.

forbedrings- og utviklingsarbeidet. Videre skal det gis en tilbakemelding til lærere på lavere trinn, som grunnlag for forbedring av undervisningspraksis.

Faglærer/kontaktlærer skal informere elever og foresatte om resultatet i utviklingssamtaler. Det er utarbeidet veiledningsmaterieell som er tilgjengelig på udir.no, som faglærer skal sette seg inn i. Veiledningen skal brukes aktivt i oppfølgingen av den enkelte elev. Prøveresultatet skal være en naturlig del av vurderingsgrunnlaget for veiledning i videre læringsarbeid. Sammen med annen informasjon om elevens læring skal resultatene danne grunnlag for å tilpasse opplæringen.

Skoleeier skal ta initiativ til analyse, drøfting og oppfølging av resultatene. Dette gjøres så snart resultatene er klare.

Retningslinjer for intensiv opplæring

Kommunen har utarbeidet egne retningslinjer for gjennomføring og oppfølging av intensiv opplæring. Ifølge retningslinjen skal skolen sørge for at elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning raskt skal få tilbud om intensiv opplæring. Retningslinjen fremhever at det er viktig å ikke ha en vente-og-se-holdning, og terskelen for å følge opp elever skal være lav. For noen elever vil ekstra oppfølging av kontaktlærer i en periode være nok, for andre kan intensive lese- og skrivekurs være det rette tiltaket.

Når det gjelder gjennomføringen av den intensive opplæringen, fremheves det at det er en pedagogisk oppgave å ta stilling til hvilke tiltak som er nødvendige og formålstjenlige for den enkelte elev. Hvordan den intensive opplæringen bør gjennomføres, skal derfor vurderes ut ifra behovene til eleven og andre mulige tiltak i opplæringen. Det er kontaktlærer/faglærer som er nærmest til å vurdere hvordan intensiv opplæring best kan organiseres og gjennomføres. I denne vurderingen er det viktig å ivareta hensynet til elevens beste, og sørge for at eleven blir hørt.

Inkludering fremheves som et grunnleggende prinsipp og at det er viktig at den intensive opplæringen blir organisert og gjennomført på en måte som gjør at elevene i størst mulig grad kan være en del av et inkluderende læringsmiljø. Det presiseres at plikten til å gi intensiv opplæring ikke innebærer et krav om undervisning i egne grupper dersom skolen klarer å få til egnet intensiv opplæring uten å ta elever ut i egne grupper. Intensiv opplæring kan gis utenfor den ordinære klassen i kortere perioder uten at det blir gjort vedtak om spesialundervisning, under forutsetning av at dette er nødvendig for læringen til elevene.

Retningslinjen fremhever at intensiv opplæring som eneundervisning kun skal gjelde for en kort periode og ikke være et permanent tiltak. Det må være hensynet til elevens beste som

taler for eneundervisning. Skolen skal derfor gjøre en vurdering av om eneundervisning er til elevens beste, og begrunne hvorfor hensynet til elevens beste tilsier at eleven skal tas ut av klassen for å få eneundervisning. I vurderingen må skolen ta hensyn til elevens eget syn på saken. Synspunktene til barnet skal bli tillagt behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Skolen må samarbeide med foreldrene og det er viktig å gi foreldrene nødvendig informasjon.

Intensiv opplæring skal ta sikte på at eleven oppnår forventet progresjon i lesing, skriving og regning. Hva som er forventet progresjon, må vurderes ut fra faglig skjønnet. Det faglige skjønnet til den enkelte lærer og dialog internt i teamet er viktig for å få en god praksis.

Ifølge retningslinjen er intensiv opplæring en del av den ordinære opplæringen, og elever skal derfor ikke ha avvik fra kompetansemålene i læreplanverket. Elevene skal bli i stand til å følge den alminnelige progresjonen i undervisningen gjennom den tidlige innsatsen på 1. til 4. trinn. Dersom skolen ikke innen rimelig tid ser noen positive effekter av den intensive opplæringen som tilsier at eleven vil kunne følge forventet progresjon, må skolen vurdere om det er behov for å endre opplegget, eller om eleven vil trenge spesialundervisning.

Evnerike barn

Kommunen har laget en egen retningslinje for evnerike barn. Av retningslinjen fremgår det at kommunen ønsker å skape et læringsmiljø som skal motivere alle elevene til å utvikle sitt potensiale, inkludert de som viser spesielle evner eller talenter. Hensikten med retningslinjen er å skape en bredere forståelse for evnerike barn og vise gode eksempler på hvordan undervisning kan utvikle og maksimere disse elevene sitt potensial. Følgende fire problemstillinger er sentrale i retningslinjen:

- Hva betyr det å være evnerik?
- Hvordan identifisere evnerike barn?
- Hvordan møter skolen de evnerike barna?
- Hvordan tilpasse undervisningen til evnerike barn?

2.1.2 Kontakt med politisk nivå

Rennebu kommune har etablert et eget politisk fagutvalg for Helse, Omsorg og Oppvekst (HOO). Ifølge Skoleeiers system legges det opp til systematiske ansvarsdialoger med deltakelse fra administrativt skole- og kommunenivå og politisk nivå i alle HOO-møter. Det fremheves at det er spesielt viktig for kommunedirektøren å sørge for at politikerne sitter med god og nødvendig informasjon slik at de kan utføre sin styringsrolle best mulig. Fra administrasjonen deltar kommunalsjef oppvekst og rektor, i tillegg til andre fra skoleledelsen,

Øvrige ansatte og elever når det er naturlig. Rektor og kommunalsjef har ansvar for å sette tema og innhold. Kommunalsjef har ansvar for å koordinere prosessen og gjennomføring. Kommunalsjef oppvekst opplyser at også virksomhetsleder for barnehagene er med i møtene i HOO. En gjennomgang av referatene fra HOO viser at orienteringer fra Oppvekstområdet og Helse- og omsorgsområdet er fast på alle møter.

Skoleeiers system fremhever at tett dialog mellom de ulike leddene sikrer god informasjonsflyt, bidrar til gode relasjoner og sikrer tryggheten og tilliten mellom politikk og administrasjon. Det skal gjennomføres et årlig temamøte med Kommunestyret, gjerne i forbindelse med behandling av tilstandsrapport og Plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling.

Kommunalsjef oppvekst mener at et godt samarbeid mellom administrativt nivå og politisk nivå er et suksesskriterie. En forskningsrapport peker på flere felles kjennetegn ved kommunens politiske og administrative ledelse som bidrar til gode resultater helt ned på klassenivå og på elevenes læringsresultat. Dette går på gode relasjoner, klar rolleforståelse, at administrasjonen er tett på og støtter skolene og at det satses på kompetanseutvikling. Videre at politikerne viser tillit til administrasjon og ledere, er oppmerksomme på skolekvalitet, men har liten grad av detaljstyring.

Kommunalsjef oppvekst fremhever at det er kommunestyret som er politisk barnehage- og skoleeier. En gang i året behandles tilstandsrapporten for skolen og barnehagen – Eier melder, deg forteller -, i tillegg til plan for kompetanse og kvalitetsutvikling. Disse sakene gir politikerne bedre innsikt i oppvekstområdet og gjør politikerne i stand til å ta valg til det beste for oppvekstområdet.

Eier melder, deg forteller

I henhold til opplæringsloven § 13-3e plikter skoleeier å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen i kommunen. Rennebu kommune har valgt å utarbeide en felles tilstandsrapport for skolen og barnehagene, som er behandlet i kommunestyrets møte 19. mai 2022. Kommunen har valgt å utarbeide en felles tilstandsrapport de siste syv år.

For Rennebu barne- og ungdomsskole behandles følgende punkter:

- Kompetanse
- Målsettinger og utviklingsområder for skoleåret
- Elevundersøkelsen
- Nasjonale prøver
- Grunnskolepoeng
- Frafall

- Skoleeiers forsvarlige system
- Kompetanseutvikling – arbeid med utviklingsområdene
- Veien videre
- Prioriterte utviklingsområder skoleåret 2022/2023

For barnehagene i Rennebu kommune behandles følgende punkter:

- Kompetanse
- Kompetanseutvikling – arbeid med utviklingsområdene
- Utfordringer
- Veien videre
- Prioriterte utviklingsområder barnehageåret 2022/2023

Kompetanseplan

I samme kommunestyremøte som den felles tilstandsrapporten, har også kommunestyret behandlet en plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling i barnehagene og skolen i Rennebu 2022-2025. Planen bygger på statlige og kommunale føringer.

2.1.3 Intern møtestruktur i kommunen

Kommunalsjef oppvekst opplyser at det i samarbeidet mellom skoleledelse og administrativ skoleeier er flere faste møtearenaer:

- Oppvekstteam (rektor, virksomhetsleder barnehage, fagleder PP-tjenesten, kulturskolerektor, kommunalsjef)
- Utvidet oppvekstteam (oppvekstteam + avdelingsledere skole, styrere barnehage)
- Kaffekoppmøte (rektor, virksomhetsleder barnehage og kommunalsjef oppvekst)

Kaffekoppmøtene er ukentlige møter, hvor det noteres stikkord for hvilke saker som er tatt opp i møtet. En statusrunde for enhetene og kommunen tas på hvert møte. Kommunalsjef oppvekst fremhever kaffekoppmøtet som et ukentlig møte som er viktig, selv om navnet er spesielt. Der tas det opp de tema som det er behov for og det er gjerne over en stor kopp kaffe de gode ideene kommer opp.

I tillegg til de ovennevnte møter, gjennomføres også møter mellom kommunalsjef oppvekst som skoleeier og rektor. En gjennomgang av oversendte møtereferat viser at gjennomgang av saker etter opplæringsloven kapittel 9a⁶ og sårbare elever er noe som er tema på alle møter. På de fleste av møtene er også status knyttet til utviklingsområder/satsningsområder tema.

⁶ Opplæringsloven kapittel 9A om elevenes sitt skolemiljø,

Kartleggingsprøver fremgår som tema i fem av 13 møtereferat, i tillegg til at nasjonale prøver er tema to ganger.

Revisjonen har gjennomgått noen referater fra Oppveksteam og Utvidet oppvekstteam. Eksempler på tema fra disse møtene er tverrfaglig samarbeid ved overgang barnehage-skole, kompetanseløftet – inkluderingsanalysen, avviksmeldinger og maler PPT.

Kommunalsjef oppvekst har daglige møter/telefonsamtale med rektor. Innholdet i samtalene handler ofte om læringsmiljø. Her gjennomgås resultater, tiltak og evalueringer og videre arbeid drøftes og planlegges. Diskusjonene er både på systemnivå og på enkeltsaker. En god del av samtalene går på opplæringsloven kapittel 9a. Samtalene er på alle nivå: klasser, grupper og på enkeltelever. De aller fleste beslutninger er delegert til rektor. Kommunalsjef oppvekst har full tillit til at rektor gjør dette på en best mulig måte, men det er likevel viktig med en tett dialog.

Sjå me

Rennebu kommune har iverksatt et eget prosjekt knyttet til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn i Rennebu kommune. Rennebu kommune har mottatt 950 000,- kroner i støtte fra Bufdir⁷ til prosjektet som skal brukes til frikjøp av nøkkelpersonell og innkjøp av relevant materiell. KoRus Midt⁸ er veileder på prosjektet.

Ifølge prosjektplanen er tjenestene som arbeider med barn og unge i Rennebu kommune underlagt ulike nivåer og ansvaret er ulikt fordelt. Tjenestene samarbeider når det er behov for det i enkeltsaker, men kommunen mangler strukturer og systemer som tydeliggjør ansvar og arbeidsfordeling den enkelte tjeneste har for utsatte barn og unge. Det foreligger heller ingen helhetlig plan for hvordan samarbeidet og samhandlingen mellom de ulike tjenestene skal være.

Av prosjektplanen fremkommer at prosjektet har som hovedmål å utvikle en modell av kommunens samhandling, kompetanse og tilbud til brukergruppen 0 til 24 år. Det skal utarbeides en helhetlig og tverrsektoriell modell som viser hvordan ulike ledelsesnivåer, tjenester og ansatte jobber med tidlig identifikasjon og riktig oppfølging av utsatte barn og unge. Målet er å gi ansatte og ledere gode verktøy i arbeidet med barn, og dermed bidra til systematisk og langsiktig innsats for å bedre barns oppvekst i Rennebu kommune. Målgruppen for prosjektet er alle kommunale tjenester som jobber med barn, unge og familier. Ifølge

⁷ Barne, ungdoms- og familiedirektoratet Bufdir.no | [Bufdir](http://Bufdir.no)

⁸ Korus Midt er en tjeneste som bistår kommunene, spesialisthelsetjenesten og befolkningen med oppdatert kunnskap og kompetanseheving på rusfeltet [KORUS - St. Olavs hospital \(stolav.no\)](http://KORUS-St.Olavs.hospital.stolav.no)

prosjektplanen skal prosjektet ende ut med en plan for implementering av tverrsektoriell modell innen januar 2024.

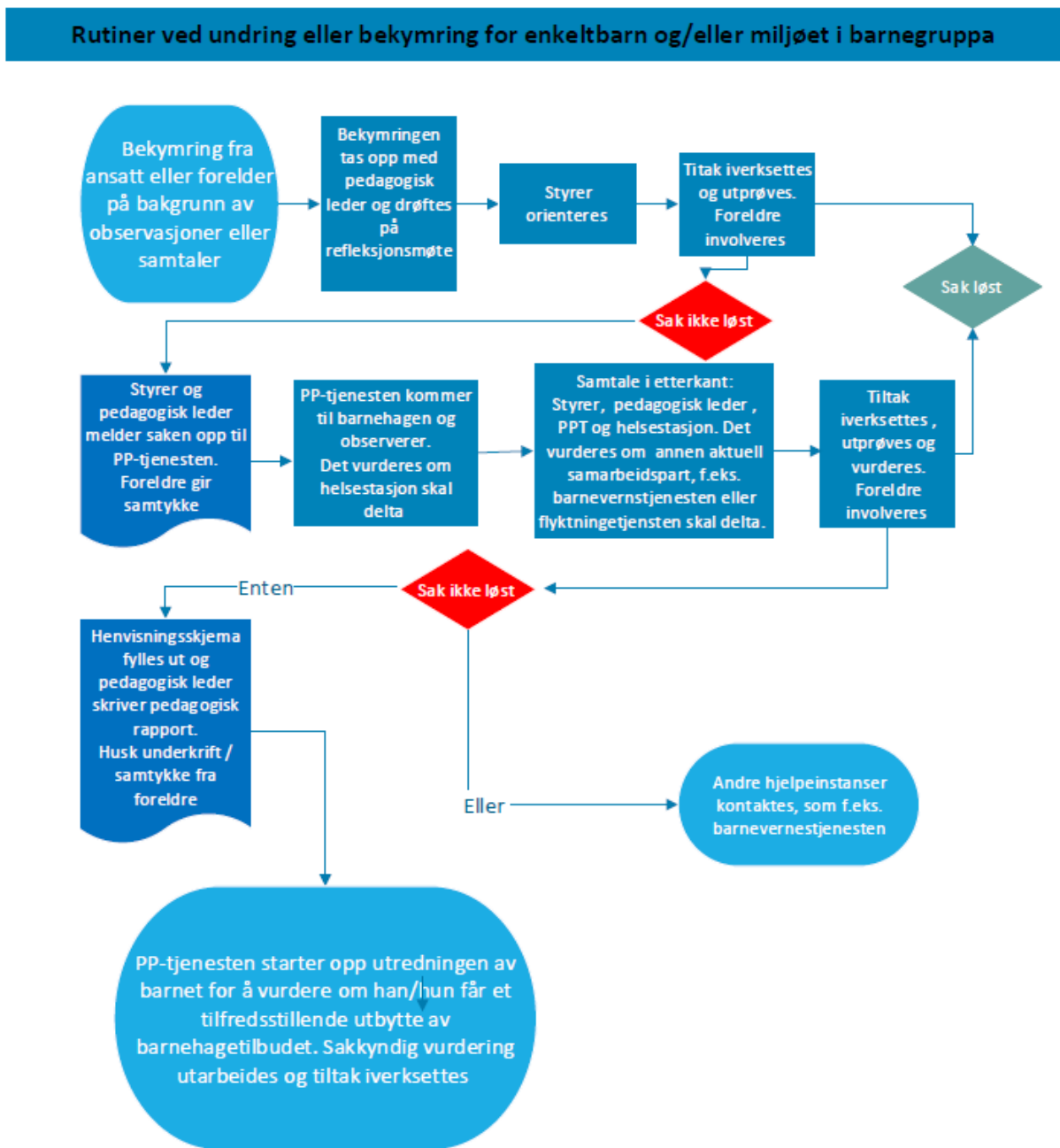
2.2 Arbeidet på barnehagen

Barnehagen har utarbeidet et skjema som utleveres til foreldrene til et barn før oppstart i barnehagen. Et tema som fremkommer av skjemaet er barnets språkutvikling.

Det er utarbeidet et flytskjema knyttet til rutiner ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa. Av flytskjemaet fremgår at barnehagen skal iverksette tiltak for å løse problemet. Dersom tiltakene ikke fungerer kan saken meldes opp til PPT som kan komme og observere i barnehagen, før videre tiltak utprøves. Hvis disse tiltakene heller ikke løse saken, så fylles henvisningsskjema til PPT ut. PPT vil deretter starte opp utredningen av barnet. Flytskjemaet viser også på hvilke stadier foreldrene til barnet skal involveres.

Ifølge virksomhetsleder for barnehagene er skjemaet skrevet på bakgrunn av en allerede etablert praksis. Skjemaet sikrer at alle er kjent med hvordan man skal jobbe med tidlig innsats.

Figur 1. Rutiner ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa

Flytskjema – rutine ved undring eller bekymring ved enkeltbarn eller miljøet på avdeling

Kommunen har også utarbeidet et årshjul og rutiner knyttet til spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagen. Videre har kommunen utarbeidet en handlingsplan for et godt psykososialt barnehagemiljø.

Virksomhetsleder barnehage fremhever at det er personalet ute på barnehagen som har den daglige observasjonen og som ser når det er grunn til å være bekymret for et barn. Først tas dette opp med de to andre ansatte på avdelingen. De ansatte har en aktivitetsplikt til å si fra om det er bekymringer. Foresatte kontaktes også på dette tidspunktet. Deretter vil man sette

inn tiltak og så evaluere hvordan tiltakene har fungert. Aktuelle tiltak settes inn på lavest mulig nivå.

Ifølge virksomhetsleder barnehage har barnehagen mulighet til å gjennomføre kartlegginger med TRAS og Alle med. I en periode var det slik at alle barn i barnehagen skulle kartlegges, men dette har man nå gått bort fra. Grunnen til at man gikk bort fra at alle barn skulle kartlegges var at dette ikke var nødvendig og ikke riktig bruk av tid. Nå skjer kartlegging ved behov.

Virksomhetsleder barnehage fremhever at det også kan være aktuelt med gruppekartlegging. Et nyttig verktøy kan da være bruk av sosiogram, eventuelt med hjelp av PP-tjenesten. Dersom PP-tjenesten gjennomfører gruppekartlegginger, blir det gitt informasjon til foreldrene. Barnehagen trenger her ikke samtykke fra foreldrene for å gjennomføre gruppekartlegginger, siden dette er innenfor barnehagens myndighet. Hvis observasjonen går over til å dreie seg om konkrete barn, må det innhentes samtykke.

Virksomhetsleder barnehage fremhever at barnehagene er tett på PP-tjenesten. Fordelen med å være en liten kommune er at det er korte veier mellom tjenestene. PP-tjenesten har fem fastdager ute hos barnehagene i løpet av året.

Ifølge virksomhetsleder for barnehage kan barnehagene «bestille» at de ønsker at PP-tjenesten skal komme og gjennomføre observasjoner. PP-tjenesten er med på samtaler sammen med pedagogisk leder og styrer i etterkant av observasjoner. Helsestasjonen kan også være med under observasjoner og samtaler hvis det er ønskelig. I etterkant blir man enige om tiltak som barnehagen kan prøve ut. Dersom dette ikke fungerer, kan barnehagen sende en henvisning til PP-tjenesten. Henvisningen skal inneholde en pedagogisk rapport, som skal inneholde en redegjørelse for hvilke tiltak barnehagen har prøvd.

Virksomhetsleder for barnehage fremhever at det er mye rutiner som er på plass. Det er faste møttestrukturer internt i barnehagene på tvers av barnehager og andre institusjoner. Her ligger det en del arbeidsmetoder som er en fordel i arbeidet. Blant annet er det en rutine om at det på hvert avdelingsmøte i barnehagene skal gjennomføres en praksisfortelling⁹. Kommunen er også med i MOT-barnehagen som samfunnsbygger som skal fremme livsmestring og helse. Her fokuseres det på hvordan ansatte møter barna og hvordan barna leker sammen.

⁹ Praksisfortellinger er et verktøy for erfaringsutveksling og faglige refleksjoner for dermed å kunne endre og utvikle praksis. «Eier melder, deg forteller» for 2022 inneholder to eksempler på slike praksisfortellinger.

Ifølge virksomhetsleder for barnehage har kommunen hatt et godt tverrfaglig samarbeid over tid. Aktuelle tjenester (skole/barnehage, PP-tjenesten, barnevern, NAV, flyktningetjenesten, helsestasjonen, psykisk helse og politi) har faste møter.

2.3 Overgangen fra barnehage til skole

Kommunen har utarbeidet et egen plan for overgangen fra barnehage til skole for våren 2022. Planen omhandler møtevirksomheten mellom barnehagene og skolene i forbindelse med overgangen, inkludert møter for informasjonsutveksling knyttet til det enkelte barn. For barn med spesielle behov gjennomføres det et særskilt overgangsmøte. I planen er det også lagt inn informasjonsmøter mellom foreldre og skolen, og besøksdager på skolen for de nye elevene.

Kommunen har også utarbeidet et samtykkeskjema for foreldrene for utveksling av informasjon mellom barnehagen og skolen. Ifølge samtykkeskjemaet er hensikten med informasjonsutvekslingen at skolen skal få et mest mulig helhetlig bilde av barnet og tilrettelegge slik at overgangen til skolen så bra som mulig for det enkelte barn. Fokuset for samtalen mellom skolen og barnehagen vil være barnets sterke sider, hva det kan og mestrer, men også barnets utfordringer og hva det trenger ekstra støtte til.

Rektor fremhever at det er laget en plan for hvordan overgangen mellom barnehage og skole skal gjennomføres. Ifølge rektor er overgangen mellom barnehagen og skolen god, siden samarbeidet med barnehagen er veldig bra. Hvis det er barn med spesielle behov, starter man forberedelsene tidlig, gjerne et år i forveien. PP-tjenesten er alltid med i overgangen dersom de har vært involvert i barnehagen.

Rektor opplever at informasjonen som kommer fra barnehagen er tilstrekkelig. Det er foreldrene som må godkjenne deling av informasjon mellom skolen og barnehagen. Rektor fremhever at foreldrene ofte ønsker at det skal deles så mye informasjon som mulig. Alle foreldre signerer på informasjonsdeling og synes det er flott at skolen og barnehagen samarbeider om barna. Det samme gjelder også når PP-tjenesten eller barnevernet er koblet inn i saken.

Virksomhetsleder barnehage opplyser at det er gode rutiner knyttet til overgangen mellom skole og barnehage, både når det gjelder det allmennpedagogiske og det spesialpedagogiske. Skolen og barnehagen møtes for å legge en årlig plan. På disse møtene deltar også den private skolen i kommunen. Det planlegges i ulike bli-kjent-tiltak, i tillegg til spesielle tiltak for barn med spesielle behov. Det avholdes overgangsmøter hvor alle barn gjennomgås. I tillegg avholdes det egne overgangsmøter for enkeltbarn med spesielle behov, hvor også foreldrene

kan være med. Det avholdes et eget møte på høsten for å evaluere forrige års overgang. Dette er en viktig del for å lære av hverandre.

Samtykkeskjema for utveksling av opplysninger i tverrfaglig samarbeid

Kommunen har utarbeidet et samtykkeskjema for utveksling av opplysninger i tverrfaglig samarbeid. Formålet med samtykkeskjemaet er at foreldrene skal bli møtt med et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. I skjemaet har foresatte mulighet til å velge hvilke instanser som skal omfattes av samtykket og det informeres om at samtykket når som helst kan trekkes tilbake.

2.4 Arbeidet i skolen

Rektor fremhever at i skolen starter arbeidet med tidlig innsats med at alle elevene kartlegges for å finne ut hvilket nivå de er på. Skolen gjennomfører alle nasjonale kartlegginger, i tillegg til at det gjennomføres egne kartlegginger i norsk og matte. Det gjøres også en vurdering av om det som fremkommer i kartleggingene stemmer med virkeligheten.

Ifølge rektor har skolen et to-lærersystem, som innebærer at skolen ikke bruker vikarer, men i stedet satser på å ha flere fast ansatte lærere. Dette medfører at elevene får en større lærertetthet i hverdagen og faste ansatte rundt seg. Nedenfor gjengis tall for lærertetthet fra «Eier melder, deg forteller 2022».

Tabell 1. Oversikt lærertetthet

	Rennebu kommune	Landsgjennomsnitt	Norm
1. til 4. trinn	13,15	13,77	15
5. til 7. trinn	11,13	16,46	20
8. til 10. trinn	14,77	17,63	20

Kilde: Eier melder, deg forteller 2022

Rektor fremhever at alle team på skolen har faste møter en gang i uken, med varighet på 1,5 timer. Dette gir lærerne tid til å diskutere sine elever og til å følge opp kartleggingsprøver.

Ifølge rektor kjøres det intensivkurs i forskjellige fag når det er nødvendig. Det varierer litt hvordan dette blir gjort, men det arbeides tett sammen med foreldrene. Noen foreldre har en forventning om at det skal komme inn egne ressurser for å gjennomføre opplæringen, men slik gjøres det ikke. Den intensive opplæringen gjennomføres i klasserommet. Skolen har tett dialog med foreldrene underveis, blant annet knyttet til hva eleven skal gjøre når han eller hun er hjemme. Den intensive opplæringen varer i en periode, før man gjennomfører en ny

evaluering. Hvis situasjonen ikke er blitt bedre, så drøfter man videre tiltak. Det kan være aktuelt å vurdere spesialundervisning. Det er ikke mange elever som har behov for intensiv opplæring, som regel er det en til to elever pr. klasse som havner innenfor denne kategorien.

2.5 PPT

2.5.1 Arbeidet med tidlig innsats

Leder for PP-tjenesten fremhever at PP-tjenesten ofte får nasjonale føringer. Det handler mye om å oppdage vansker tidlig. PP-tjenesten skal ha gode systemer ut mot skole og barnehage som gjør det mulig å komme inn i saker tidlig. Kommunen har et system for dette.

Ifølge leder for PP-tjenesten har man faste møtedager hos skolen og barnehagen, som er uavhengig av konkrete saker. Dette er gjerne møter som er på systemnivå. Tema i disse møtene kan være opp mot bestemte miljø eller grupper. Dersom det skal diskuteres enkeltbarn, må det innhentes samtykke fra foreldrene. Leder for PP-tjenesten opplyser at det bestandig er skolen eller barnehagen som innhenter samtykke. Man har også muligheten for å diskutere saker anonymt, og PP-tjenesten kan da komme med forslag til aktuelle tiltak som kan prøves ut. Av og til er dette tilstrekkelig. Det er veldig positivt dersom man unngår formelle henvisninger. Leder for PP-tjenesten fremhever at førhenvisningsfasen er veldig viktig. Skolen og barnehagen må begynne å jobbe med en sak i en tidlig fase, uavhengig av om det blir en henvisning eller ikke.

Leder for PP-tjenesten opplyser at de også er inne i grupper innenfor skolen og barnehagen. Det er blitt mer fokus på læringsmiljø saker og systemsaker. PP-tjenesten er veldig ofte involvert i arbeidet knyttet til oppfølging av kartleggingsprøver og intensiv opplæring. Dette kan gjelde barn som PP-tjenesten allerede har utredet. En mulighet kan være å bistå lærerne i å finne alternativer dersom den allerede prøvde læringsmetode ikke har fungert. Det kan være at en elev får tilstrekkelig hjelp kun ved å veilede lærerne.

Rektor fremhever at samarbeidet med PP-tjenesten fungerer godt. PP-tjenesten er ofte tilstede på skolen. Kompetansen til PP-tjenesten er god og riktig, men består av to personer. Det vil derfor ikke være mulig for dem å ha spesialkompetanse på alle diagnoser. Rektors inntrykk er at PP-tjenesten tilegner seg ny kompetanse i samarbeid med andre. PP-tjenesten dekker det behovet for kompetanse som skolen har til daglig. De er også flinke til å ivareta dialogen med foreldrene og eleven.

Virksomhetsleder barnehage fremhever at inkluderingsanalysen viser at barnehagene har et godt samarbeid. PP-tjenesten i kommunen har ingen ventetid for henvendelser. Fastdagene bidrar til at det er lett å ta kontakt. Kommunen har en liten PP-tjeneste ettersom man er en liten

kommune, men virksomhetsleder barnehage føler ikke at man mangler støtte av den grunn. Et godt samarbeid er kommunens styrke. PP-tjenesten har også mulighet til å søke mer ekspertise ved behov.

2.5.2 Pedagogiske rapporter

Rennebu kommune har utarbeidet pedagogiske rapporter for henholdsvis barnehage og skole. Disse rapportene skal brukes i forbindelse med henvisning til PPT.

Ifølge de pedagogiske rapportene innebærer en pedagogisk rapport en skriftlig vurdering av barnets/elevens helhetlige læring og utviklingsstatus. I forbindelse med henvisningen til PPT kreves det at det skal gjennomføres en del kartlegginger, avhengig av hvilken problematikk det henvises for:

<u>Skole</u>	<u>Barnehage</u>
Språk/lese- og skriveferdigheter:	Språk
Carlsten (med orddiktat), Språk 6-16, 20 spørsmål om språkferdigheter, Nasjonale prøver, Kartleggingsprøver fra Udir, Ordkjedetest, Setningsdiktat (Ruth Sivertsen)	TRAS, Alle med
Adferd	Adferd
Adferdsplaner fra DUÅ med vurderinger av iverksatte tiltak	Adferdsplaner fra DUÅ, Alle med
Sosiale vansker	Sosiale vansker
Sosiogram, nettverkskart med analyse	Adferdsplaner, systematiske observasjoner, Alle med

Den pedagogiske rapporten for både barnehage og skole krever at det redegjøres for resultatene for de ovenstående kartleggingene. Videre skal det redegjøres for hvordan det er jobbet med funnene fra kartleggingene, effekten av tiltak, samt hvordan skolen/barnehagen har forhold seg til effekten av tiltakene i det videre arbeidet.

Rapporten krever at skolen vurderer elevens utbytte av opplæring, knyttet til hva som er forsvarlig/ikke forsvarlig, og behov for avvik fra læreplanen.

Ifølge leder for PP-tjenesten bruker skolen og barnehagen i stor grad de pedagogiske utredningene som PP-tjenesten ønsker, for eksempel knyttet til språk. I barnehagen fyller de

ut TRAS før de henviser, mens skolen ofte fyller ut Språk 6-16 og 20 spørsmål om språkferdigheter. PP-tjenesten i kommunen har ikke ventelister for utredninger.

Leder for PP-tjenesten opplyser at det er veldig sjelden at man får henvisninger knyttet til barn som man ikke allerede kjenner til. Ofte har man vært i dialog om barnet tidligere i fastmøter eller i dialogmøter med foresatte. Som regel vet PP-tjenesten allerede hvilke tiltak som er prøvd.

Ifølge virksomhetsleder barnehage er den pedagogiske rapporten hensiktsmessig, siden man får skrevet ned de utfordringene som er sett i barnehagen og de tiltak som barnehagen har gjort. Det er en del jobb med skjemaet, men da får man dokumentert hva som er gjort, både for barnehagen og for PP-tjenesten sin del.

Rektor fremhever at rapporten er viktig som dokumentasjon. Den er fundamentet for hvordan man går videre med en sak og kommer etter mye dialog mellom skolen og PP-tjenesten. Når det er så korte veier mellom skolen og PP-tjenesten må man påse at man ikke blir for uformell.

2.5.3 Oppfølgingen av en pedagogisk rapport

Ifølge rektor hendte det tidligere at de sakkyndige utredningene fra PP-tjenesten ble litt for detaljerte, men dette er nå blitt justert. Utredningene er grundige, godt forankret og med konklusjoner som er reelle. Skolen får noe som man kan jobbe videre med og som er et godt verktøy for å skrive en IOP. Utredningen er slik at en lærer vil forstå hva som skal gjøres innenfor sitt fag for å løfte eleven.

Ifølge rektor gis det meste av spesialundervisningen i klasserommet. Det er veldig sjelden at undervisningen skjer en til en. For at en elev skal tas ut av klasserommet skal det være helt spesielle forhold. Tidligere kunne man se at elever ville bli tatt ut, men dette er ikke tema nå. Nå vil alle være så normal som mulig og være i klassen sin. Særlig på ungdomstrinnet vil man være så normal som mulig. Det som kan hende er at det dannes mindre grupper for å jobbe med konkrete oppgaver.

2.5.4 PP-tjenesten sin kompetanse

Leder for PP-tjenesten opplyser at det er to ansatte i PP-tjenesten. En ansatt er spesialpedagog med bakgrunn som førskolelærer og en har en master i pedagogikk. I tillegg har begge tatt videreutdanning som er relevant for PP-tjenesten. Siden det bare er to ansatte, så er det begrenset hvor spesialisert man kan være. De har derfor delt ansvaret mellom seg, slik at en har fokus på språk og en har fokus på adferd. Mange barn har imidlertid sammensatte vansker. Da må de ansatte være fleksibel og innhente den informasjon som trengs. Det må i så fall settes av tilstrekkelig tid til at man kan lese seg opp.

Ifølge kommunalsjef har det vært gode drøftinger om kompetansen og kapasiteten hos PP-tjenesten. Muligheten for et interkommunalt samarbeid er vurdert. I den forbindelse har kommunen gjennomført en SWOT-analyse knyttet til organiseringen av PP-tjenesten. Styrkene som ble identifisert her var blant annet at PP-tjenesten er tett på barnehagene og skolen og at man ikke har ventelister. Svakheter er at det er sårbart når man bare er to ansatte. Med så få ansatte er det heller ikke mulig å ha spisskompetanse på alle områder. Kommunalsjef mener at PP-tjenesten samlet sett har en god kompetanse, men de er avhengig av å lese seg opp i forhold til enkeltsaker og enkeltdiagnoser. PP-tjenesten gjennomfører sparring og kompetansedeling med nabokommunene. Kommunalsjefen får tilbakemelding fra skolen og barnehagene at de er godt fornøyd med kompetansen til PP-tjenesten.

Rektor fremhever kompetansen til PP-tjenesten er god og riktig, men består av to personer. Det vil derfor ikke være mulig for dem å ha spesialkompetanse på alle diagnoser. Rektors inntrykk er at PP-tjenesten tilegner seg ny kompetanse i samarbeid med andre. PP-tjenesten dekker det behovet for kompetanse som skolen har til daglig. De er også flinke til å ivareta dialogen med foreldrene og eleven.

Virksomhetsleder for barnehage opplyser at kommunen har en liten PP-tjeneste ettersom man er en liten kommune, men virksomhetsleder barnehage føler ikke at man mangler støtte av den grunn. Et godt samarbeid er kommunens styrke. PP-tjenesten har også mulighet til å søke mer ekspertise ved behov.

2.6 Kompetanseløftet

Kompetanseløftet er omtalt i «Plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling i barnehagene og skolen i Rennebu 2022-2025». Målet med kompetanseløftet oppgis å være:

- Alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole
- Alle barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel – uavhengig av sine forutsetninger
- Barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap
- Det pedagogiske tilbudet må tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.

Kompetanseløftet skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Kommunene trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har

behov for særskilt tilrettelegging. Samtidig er det noen barn og elever som har så store og komplekse behov at det vil være behov for spesialisert kompetanse fra Statped.

Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene. Arbeidet med kompetanseløftet skal ses i sammenheng med rammeplan for barnehagen og fagfornyelsen i skolen. Barnehagen og skolen skal gi barn og elever likeverdige muligheter til læring og utvikling, uavhengig av barnas forutsetninger.

Virksomhetsleder barnehage opplyser at kommunen er i gang med kompetanseløftet som er et nasjonalt tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Her kartlegges kommunens kompetanse for å se hva man er god på og hva som eventuelt mangler. Et verktøy opp mot dette er inkluderingsanalysen, i regi av Statsforvalteren, Statped og Dronning Mauds minne. Inkluderingsanalysen innebærer at alle barnehagene og skolen svarer ut på et skjema med påstander, hvor de skal si seg enig eller uenig. Med bakgrunn i svarene på påstandene, velger man ut en påstand som man ønsker å jobbe videre med.

Kommunalsjef oppvekst fremhever at kompetanseløftet ikke er et ferdig skreddersydd opplegg fra nasjonalt hold, i stedet må man på regionalt og lokalt hold utarbeide hva man skal jobbe med. Kompetanseløftet innebærer ikke noen friske midler direkte til kommunene.

3 VURDERINGER

I dette kapittelet vil revisjonen gjøre en vurdering knyttet opp mot de valgte problemstillinger. Vurderingen gjøres på bakgrunn av de utledede revisjonskriterier.

3.1 Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges utviklings- og læringsutfordringer

Det er et krav at skoler og barnehager skal ha en innarbeidet fremgangsmåte for systematisk å identifisere og fortløpende vurdere om elevene på skolen eller barnehagen får tilfredsstillende utbytte av det pedagogiske tilbudet. Revisjonens gjennomgang viser at kommunen har etablert et system for å identifisere og fortløpende vurdere elevene og barna på skolen eller barnehagen.

For skolen sin del baserer dette seg på skoleeiers forsvarlige system for skolen, som er vedtatt av Rennebu kommunestyre. Dette systemet inneholder rutiner for kartleggingsprøver og for nasjonale kartleggingsprøver. Videre er det etablert en prosedyre for oppfølging av sårbare og utsatte elever. Skoleeiers forsvarlige system har også en sjekkliste for å sikre at lovens krav blir overholdt.

Når det gjelder barnehagen, er det utarbeidet et eget flytskjema ved undring eller bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa. Barnehagen har også muligheter til å gjennomføre forskjellige kartlegginger når man har bekymringer, i tillegg til at man kan be om råd fra PP-tjenesten.

3.2 Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?

Barnehagen

Det er krav om at barnehagen systematisk skal følge opp enkeltbarn med identifiserte utviklingsutfordringer og at barnehagen skal evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor barna. Etter revisjonens mening viser gjennomgangen at kommunen har etablert et system for å ivareta disse kravene.

Rutinen som er etablert ved undring og bekymring for enkeltbarn og/eller miljøet i barnegruppa viser hvordan kommunen skal jobbe systematisk i forhold til oppfølgingen av enkeltbarn. Inkludert i denne rutinen ligger også at barnehagen skal vurdere de fastsatte tiltak. Barnehagen må også redegjøre for de gjennomførte tiltak i en eventuell henvisning til PP-tjenesten.

Skolen

Det kreves at skolen skal følge opp kartleggingsresultater og mistanker om læringsoppfølginger hos enkeltelever. Etter revisjonens mening har kommunen etablert et system for å sikre dette. Oppfølging av resultatene er tatt inn i de forskjellige rutiner som er etablert og det fremgår av gjennomgåtte møtereferat at resultatene blir gjennomgått her.

Videre er det krav om at elever med identifiserte læringsutfordringer skal motta intensiv opplæring slik at forventet læringsprogresjon blir nådd. Revisjonens undersøkelse viser at kommunen har etablert et system for å sikre dette. Det er etablert en egen rutine for gjennomføring av intensiv opplæring.

Skolen skal ha en foretrukket praksis for at elever som mottar intensiv opplæring gjør det som en del av klassefelleskapet. Etter revisjonens vurdering viser de rutiner som er etablert at kommunens utgangspunkt er at intensiv opplæring skal skje i klasserommet og at unntak fra dette må begrunnes. Revisjonen vurderer dermed at kravet er oppfylt.

Det kreves at skolen må evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor elevene. Etter revisjonens mening blir dette ivaretatt i de rutiner som er etablert på området. Det bekreftes også av rektor at man etter gjennomført intensiv opplæring, foretas en ny evaluering. På bakgrunn av denne gjøres det en vurdering av behov for videre tiltak.

3.3 Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte hjelp til riktig tid?

Det er et krav om at PP-tjenesten bør være jevnlig til stede og yte veiledning på sitt kompetanseområde til barnehage og skole når det gjelder å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med utviklingsutfordringer og læringsutfordringer. Etter revisjonens mening oppfyller PP-tjenesten disse kravene.

Det er etablert faste møtearenaer mellom PP-tjenesten og barnehage/skole, i tillegg til møtevirkosomhet knyttet til enkeltbarn. Her har barnehage og skole mulighet til å ta opp ulike problemstillinger, enten med samtykke fra foreldre eller anonymt. Dette gir PP-tjenesten mulighet til å veilede skolen og barnehagen før en henvisning.

Revisjonens undersøkelse viser at skolen og barnehagene er av den oppfatning at PP-tjenesten har den tilstrekkelige kompetanse og ressurser. Denne oppfatningen bekreftes av kommunalsjef oppvekst. Dersom PP-tjenesten mangler kompetanse på en bestemt diagnose, så har man mulighet til å lese seg opp på denne.

Imidlertid er det flere som påpeker at PP-tjenesten er sårbar som en følge av at den er liten. Dette bekreftes også av PP-tjenesten. Det er forsøkt å få til et samarbeid med andre kommuner på dette området, men dette har så langt ikke lyktes. Etter revisjonens mening er det flere fordeler med å ha en egen PP-tjeneste, blant annet knyttet til nærhet og tilgjengelighet. Hvis kommunen ønsker å inngå et samarbeid med en annen kommune i forhold til PP-tjenesten, er det viktig å ivareta de påpekte fordeler i størst mulig grad.

4 KONKLUSJON

Revisjonen har i sin undersøkelse gjennomført intervjuer og gått gjennom tilgjengelig dokumentasjon. Resultatene av disse er vurdert om mot de aktuelle revisjonskriterier. Vår konklusjon er at Rennebu kommune ivaretar de problemstillinger som er tema for rapporten på en tilfredsstillende måte.

5 KOMMUNENS TILBAKEMELDING

RENNEBU KOMMUNE

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2

7715 STEINKJER

Deres ref:	Vår ref 2022/546	Saksbehandler Nina Rise Oddan	Dato 28.11.2022
------------	---------------------	----------------------------------	--------------------

Tilbakemelding på høringsutkast til rapport fra forvaltningsrevisjon av tidlig innsats i Rennebu kommune

Kommunedirektøren takker for utkast til rapport av forvaltningsrevisjon om tidlig innsats i Rennebu kommune.

Rapporten belyser tidlig innsats i Rennebu kommune på en oversiktlig og god måte.

Kommunedirektøren har følgende kommentarer til rapporten:

- Benevnelsen «enhetsleder for barnehagene» blir brukt gjennomgående i dokumentet. Den riktige benevnelsen er «virksomhetsleder for barnehagene»
- Side 8, tredje linje står det «enhetsleder PP-tjenesten». Riktig benevnelse er «leder PP-tjenesten»
- Side 28 nest siste avsnitt står det «Inkluderingsanalysen innebærer at alle barnehagene svarer ut på et skjema med påstander, hvor de skal si seg enig eller uenig.» Det samme gjelder også for skole, de deltar på samme måte i inkluderingsanalysen.

Utover dette er det ingen vesentlige kommentarer.

Med vennlig hilsen
Rennebu kommune

Nina Rise Oddan
Kommunalsjef
994 25 135
nina.oddan@rennebu.kommune.no

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Postadresse:
Myrveien 1, 7391 Rennebu
Besøksadresse:
Myrveien 1

Epostadresse:
postmottak@rennebu.kommune.no
Web adresse:
www.rennebu.kommune.no

Telefon:
947 86 930

Bankkonto:
4260 70 73915
Organisasjonsnummer:
940 083 672

6 REVISJONENS KOMMENTARER PÅ KOMMUNENS TILBAKEMELDING

Det er i kommunens tilbakemelding påpekt at det i den foreløpige rapporten ble brukt feil betegnelse på virksomhetsleder for barnehagene og leder PP-tjenesten. Dette er rettet i den endelige rapporten.

Opplysningen om at skolen også deltar i inkluderingsanalysen er tatt inn i rapporten.

For øvrig tas kommunens tilbakemelding til etterretning.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1: Arbeider skolen og barnehagene systematisk for å avdekke barn og unges læringsutfordringer?

Kartleggingsprøver på småskoletrinnet har ifølge utdanningsdirektoratets rammeverk for kartleggingsprøver, som formål å «(...) avdekke behovet for individuell oppfølging og tilrettelegging på individ- og skolenivå gjennom tidlig innsats». De skal brukes for å avdekke elever som skårer under en satt bekymringsgrense og fungerer som et viktig hjelpemiddel når det kommer til vurderingene skolen og lærerne gjør av elever og læringsutbyttet deres. Dette gjennomføres gjennom obligatoriske kartlegginger skolen skal gjennomføre, og er en forutsetning for arbeidet med tidlig innsats som er hjemlet i opplæringsloven § 1-4.

Barnehager har også et ansvar for å følge opp at barn får utbytte av barnehagetilbudet som er hjemlet i innholdsparagrafen (§ 2) i barnehageloven. Der står det at barnehager skal være pedagogiske virksomheter som gir barn muligheter for lek, livsutfoldelse, meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Videre skal barnehagen ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale-, etniske- og kulturelle bakgrunn, og ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon for å bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Det utgår også tydelig fra rammeplanen for barnehager at barnehagene har et ansvar for å vurdere og følge opp de enkelte barna for å kunne gi de et så godt og tilpasset tilbud som mulig.

Med utgangspunkt i dette utleder revisjonen følgende kriterier for å måle om barnehager og skoler arbeider systematisk for å avdekke barns utfordringer:

- Skoler og barnehager skal ha en innarbeidet fremgangsmåte for systematisk å identifisere og fortløpende vurdere om elevene på skolen eller barnehagen får tilfredsstillende utbytte av det pedagogiske tilbudet.

Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2: Iverksetter skolen og barnehagene tiltak for å motvirke skjevutvikling hos barn og unge med identifiserte utviklings- og læringsutfordringer?

Rammeplan for barnehager sier at det skal tilrettelegges for barn som trenger ekstra støtte. Rammeplanen sier at inkludering i barnehage handler også om tilrettelegging for sosial deltagelse. Barnehagen må tilpasse innholdet slik at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger. Leken er den viktigste sosialiseringsarenaen i barnehagen. Tidlig innsats kan for noen barn innebære at personalet arbeider målrettet og systematisk, over kortere eller lengre perioder, med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap. Barnehagen skal også sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Rammeplanen til barnehagen definerer at tilretteleggingen for barn som trenger ekstra støtte skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Opplæringsloven § 1-4 sier at for elever på 1. til 4. trinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesning, skrivning eller regning, raskt skal få egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd. Eleven kan motta den intensive opplæringen i en kort periode utenfor klassefellesskapet dersom hensynet til eleven taler for det. I artikkel fra utdanningsdirektoratet om intensiv opplæring, er intensiv opplæring ment å være en del av den ordinære tilpassede opplæringen. Målet med det er at elever som har behov for det skal raskt få egnet støtte og oppfølging for at problemene ikke får mulighet til å utvikle og forsterke seg videre i opplæringsløpet.

Utdanningsdirektoratet skriver i informasjonsskriv om kartleggingsprøver (2021) at etter gjennomføring av kartleggingsprøvene skal resultatene blant annet brukes til å:

- Følge opp elever som har resultater under, på eller nær bekymringsgrensen
- Vurdere om skolens metoder og rutiner er gode nok for å fange opp de svake elevene tidlig nok
- Jobbe for at det er færre elever man er bekymret for neste år, både på det samme trinnet og også på de andre trinnene

Skoleledere har det overordnede ansvaret for at dette skjer¹⁰.

I stortingsmelding nr. 16 (2006-2007) pekes det på at vurdering, tilbakemelding og målrettet oppfølging av elevenes læringsutvikling og læringsutbytte må etter departementets oppfatning prioriteres høyere i hele grunnopplæringen. Erfaringen er derfor at mange skoler har en svak

¹⁰ Utdanningsdirektoratet sin hjemmeside, hentet fra: [Kartleggingsprøver \(udir.no\)](https://www.udir.no/kartleggingsprøver)

evalueringskultur og klarer ikke godt nok å vurdere i hvilken grad de når målene for skolens virksomhet¹¹

På bakgrunn av redegjørelsen over er følgende revisjonskriterier utledet for tiltak og evaluering av disse:

Barnehage

- Barnehagen skal systematisk følge opp enkeltbarn med identifiserte utviklingsutfordringer
- Barnehagen skal evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor barna

Skole

- Skolen skal følge opp kartleggingsresultater og mistanker om læringsutfordringer hos enkeltelever som de ansatte har bekymringer for
- Elever med identifiserte læringsutfordringer for 1. til 4. trinn skal motta intensiv opplæring fra skolens side slik at forventet læringsprogresjon blir nådd
- Skolen skal ha en foretrukket praksis for at elever som mottar intensiv opplæring gjør det som en del av klassefellesskapet
- Skolen må evaluere virkningene av tiltakene som settes inn ovenfor elevene

Utledning for revisjonskriterier for problemstilling 3: Opplever skolen og barnehagene at PPT har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser til å yte riktig hjelp til riktig tid?

- Opplæringsloven § 5-6/barnehageloven § 33
- Veiledere om bemanning og kompetanse PPT?

Opplæringsloven § 15-8 omhandler samarbeid med kommunale tjenester. Skolen skal samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlige og sosiale eller emosjonelle vansker.

Rett til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning er hjemlet både i barnehageloven (§ 31) og i opplæringsloven (§ 5-1). Den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT) skal sørge for at det blir utarbeidet lovpålagte sakkyndige vurderinger (barnehageloven § 33 og

¹¹ Stortingsmelding nr. 16 (2006-2007) «... og ingen sto igjen — Tidlig innsats for livslang læring», hentet fra: [St.meld. nr. 16 \(2006–2007\) \(regjeringen.no\)](#)

opplæringsloven § 5-6). Videre skal PPT bistå barnehage og skole i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge for barn og elever med særlige behov.

For at kommunen skal oppfylle sitt ansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen tilby helsefremmende og forebyggende tjenester som helsetjeneste i skoler og helsestasjonstjeneste (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2). Kommunene skal blant annet ha en helsesykepleier ansatt. Videre har kommunen plikt til å legge til rette for samhandling mellom ulike deltjenester innad i kommunen og med andre tjenesteytere der dette er nødvendig for å tilby tjenester omfattet av loven (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-4).

Rapporten fra FAFO «Trøbbel i grenseflatene» belyser utfordringer som ligger i grenseflatene mellom tjenester i kommuner. Ansvar skyves mellom tjenester, informasjon glipper og ingen tar ansvar for helheten eller koordineringen av tjenestene. Manglende samarbeid kan føre til at behov ikke oppdages tidlig nok, og barn og unge ikke får den oppfølgingen de trenger. Rapporten erkjenner behovet for bedre samarbeid og samordning, men at det krever:

- Kjennskap til ulike sektorer til hva andre tjenester kan bidra med ovenfor målgruppen
- Strukturer for informasjonsutvikling, samarbeid og samordning
- Reguleringer av samarbeid og samhandling
- Økonomi- og finansieringssystemer for tverrsektorielle innsatser
- Samhandlingskompetanse i de ulike velferdsprofesjonene

I stortingsmeldingen «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO» er det angitt en målsetting om at «... PP-tjenesten skal være med tilstede i barnehager og skoler og arbeider forebyggende og med tidlig innsats. Ved at PP-tjenesten arbeider tett på barna og elevene, vil den kunne utarbeide gode sakkyndige vurderinger og bidra til å tilrettelegge for enkeltbarn og -elever i praksis. Det vil også kunne styrke barnehagenes og skolenes evne til å tilpasse det ordinære tilbudet til mangfoldet av barn og elever. Det kan føre til at flere får tidligere hjelp, og til at det blir færre henvisninger. Det totale behovet for sakkyndige vurderinger kan dermed gå ned».

I lovforslaget til ny opplæringslov er dette fulgt opp på følgende måte, jf. forslag til ny § 11-13: «Kommunen og fylkeskommunen skal ha ei pedagogisk-psykologisk teneste. Den pedagogisk-psykologiske tenesta skal samarbeide med og støtte skolane i arbeidet deira for å gi eit inkluderande opplæringstilbod til elevar som har ulike behov for tilrettelegging av opplæringa. Tenesta skal

- a) støtte og rettleie skolane i å greie ut behov for tilrettelegging av opplæringa og eventuelt setje inn tiltak så tidleg som mogleg

I dette ligger det at PP-tjenesten skal «... ha et helhetlig blikk på alle som inngår i læringsfellesskapet, og støtte skolene i å utvikle et inkluderende opplæringstilbud som bidrar til at elevene ikke trenger mer omfattende tilrettelegging enn nødvendig.» Og videre «Arbeidet med tidlig innsats innebærer både å tilrettelegge for et godt pedagogisk tilbud så tidlig som mulig i skoleløpet, og å støtte skolene i arbeidet med å sette inn tiltak straks utfordringer oppdages gjennom hele opplæringsløpet. Dette kan enten være ved å hjelpe til med å tilrettelegge innenfor det ordinære tilbudet, eller ved å sette inn spesialpedagogiske tiltak/individuell tilrettelagt opplæring».

På bakgrunn av redegjørelsen over er følgende revisjonskriterier utledet for samarbeidsfora mellom tjenestene:

- PPT bør være jevnlig til stede og yte veiledning på sitt kompetanseområde til barnehage og skole når det gjelder å avdekke og sette inn tiltak ovenfor barn med utviklingsutfordringer og læringsutfordringer

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Kontrollutvalgets årsmelding 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

02/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-033, TI-&14**Arkivsaknr** 23/24 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget vedtar kontrollutvalgets årsmelding for 2022, og oversender den til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding for 2022 til orientering.

Vedlegg

Årsmelding for 2022 - Rennebu kontrollutvalg

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal rapportere resultatet av sitt arbeid til kommunestyret. Rapporteringen skjer dels løpende ved at rapporter sendes til kommunestyret for sluttbehandling, samt at meldinger om oppfølging av rapporter oversendes kommunestyret til orientering.

Kontrollutvalgets virksomhet for 2022 er oppsummert i vedlagte årsmelding. Sekretariatet har laget et utkast til en oppsummering av kontrollutvalgets aktivitet i 2022, og denne kan sees opp mot kommunelovens bestemmelser om (LOV-2018-06-22- 83) og forskrift for kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904) for utvalgets pålagte oppgaver. Formålet er å gi en oversikt over saker, herunder gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller, orienteringer, uttalelser til årsregnskap, kursdeltakelse med mer som er behandlet av kontrollutvalget i 2022.

Kontrollutvalget vil under behandlingen gjennomgå vedlagte utkast til årsmelding, og foreta eventuelle korrigeringer og endringer.

RENNEBU KOMMUNE

2022

ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALGET

Behandlet av Kontrollutvalget i Rennebu 25. januar 2023, sak 2/23

Innhold

Innledning	2
Kontrollutvalgets sammensetning	2
Rammer for kontrollutvalgets myndighet	3
Antall saker til behandling.....	3
Tilsyn med forvaltningen.....	3
Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon.....	4
Forenklet etterlevelseskontroll.....	4
Forvaltningsrevisjon	5
Oppfølging av forvaltningsrevisjoner	5
Eierskapskontroll.....	5
Samordning av kontroll.....	6
Sekretariat.....	6
Revisjon	7
Saksbehandling. Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter	7
Deltagelse på kurs/seminar	7
Andre oppgaver.....	8
Virksomhetsbesøk.....	8
Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret	8
Vedlegg; Saker behandlet i Rennebu kontrollutvalg i 2022.....	9

Innledning

Årsmeldingen omfatter tidsrommet 1.1.2022 til 31.12.2022. Meldingen gir oversikt over medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget, møter, opplysning om antall saker, og utvalgets arbeid.

Rammene for kontrollutvalgets arbeid er fastsatt i Kommuneloven, kapittel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

Der det gis referanser til saksnummer, gjelder det kontrollutvalgets saksnummer. Der det gis referanser til kapitler og paragrafer uten annen angivelse, viser disse til kommuneloven (K) og kontrollutvalg- og revisjonsforskriften (F).

Kontrollutvalgets sammensetning

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer. I siste ledd fremkommer hvilke begrensninger som gjelder for valgbarhet.

(K-§23-1)

Kontrollutvalget består av 5 faste medlemmer, med varamedlemmer etter parti eller gruppe. Kommunestyret vedtok i sak 34/20 den 11.juni 2020 følgende sammensetning:

Faste medlemmer		Vara medlemmer
	Navn	Navn
Leder	Olav Aasmyr, Sp	1.vara SP: Odd Roger Eggen
Nestleder	Ola Torgeir Lånke, KrF	2.vara SP: Arnhild Gorsetbakk
Medlem	Arne Withbro, Ap	1.vara KrF: Stig Kristiansen
Medlem	Anne Karin Nyberg, H	1.vara Ap: Inger Helene Havdal
Medlem	Sigrid Svahaug, Sp	1.vara H: Ove Einar Drugudal

Olav Aasmyr sitter i kommunestyret.

Sigrid Svahaug har ikke møtt på kontrollutvalgets møter i 2022

Rammer for kontrollutvalgets myndighet

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. (F- §1)

Fastsettelse av budsjett for kontrollarbeid

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommunelovens § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget. (F- §2)

Kontrollutvalget behandlet den 5.oktober, sak 33/22, budsjett for kontroll- og tilsynsvirksomheten med en innstilling til kommunestyret på kr 855 880,- til kontrollutvalgets drift. Saken ble oversendt kommunestyret for videre behandling.

I kommunestyresak 61/22 «Budsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026» den 15.desember ble den foreslåtte rammen på kr 855 880,- vedtatt.

Antall saker til behandling

Kontrollutvalget har i 2022 avholdt 5 møter. Det ble behandlet 51 saker og 2 drøftingssaker. Tilsvarende tall for 2021 viser 5 møter og 40 saker.

Tilsyn med forvaltningen

Som et ledd i kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen kan kontrollutvalget invitere administrative ledere for å orientere kontrollutvalget i aktuelle saker. Kontrollutvalget har i 2022 hatt følgende orienteringssaker:

- 3/22 Orientering om innhold og konsekvenser av 2022-budsjettet for Rennebu kommune ved økonomisjef Bent Ove Hyldmo.
- 13/22 Orientering om arbeidet med kommunens kommunikasjonsstrategi ved Marit Bjerkås og Janne H Nordbø.
- 23/22 Orientering om tildeling av koronamidler ved Bent Ove Hyldmo. Tildeling av tilskudd til næringslivet og frivilligheten.
- 24/22 Orientering om kommunens digitale sikkerhet ved IKT-rådgiver Vegard Antonsen og personal- og stabssjef Per Ivar Wold.
- 31/22 Dialogmøte med ordfører. Kontrollutvalget hadde en dialog med ordfører Ola Øie om kontrollutvalgets arbeid og tema innen kommunale drift.
- 44/22 Orientering om personvernombudets arbeid ved personvernombud Marius Thue.

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at:

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget. (F- §3)

Kontrollutvalget behandlet den 3. mai, sak 22/22, kommunens årsregnskap og årsmelding. Utvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsmeldingen ble oversendt kommunestyret med kopi til formannskapet.

Kontrollutvalget behandlet den 9. november i sak 43/22 revisjonsstrategien for regnskapsåret 2022. Uavhengighetserklæring for oppdragsansvarlig revisor er mottatt.

Det er ikke behandlet nummererte brev eller andre påpekninger fra revisor.

Forenklet etterlevelseskontroll

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen. (K- §24-9)

Kontrollutvalget behandlet den 21. september i sak 32/22, rapport om Rennebu kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Det ble gjennomført en kontroll på etterlevelse av:

1. Kommunens oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» i henhold til § 9-1-2.
2. Kommunens dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3. Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2.

Det ble ikke avdekket brudd på justeringsreglene etter merverdiavgiftsregelverket.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. (K- §23-3)

Kontrollutvalget i Rennebu behandlet den 9.september i sak 18/20, plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024. Planen ble vedtatt i kommunestyret den 1. oktober 2020. Ut fra planen har kontrollutvalget så langt i perioden gjennomført forvaltningsrevisjon for drift og vedlikehold. Forvaltningsrevisjon om tidlig og tverrfaglig innsats innen barnehage og skole ble sluttført i desember 2022, og rapporten skal behandles i første møte i 2023.

For tiden pågår det en forvaltningsrevisjon for IT-sikkerhet, og temaet er ikke prioritert i plan for forvaltningsrevisjon. I kontrollutvalgets møte den 3. mai i sak 24/22, vedtok kontrollutvalget at de ønsket å spørre kommunestyret om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon for dette temaet ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kommunestyret behandlet forespørselen i sak 22/2022 den 16.juni, og kommunestyret ga tilslutning til at forvaltningsrevisjonen kunne gjennomføres.

Oppfølging av forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp. (F- §5)

Kontrollutvalget behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjon «Drift og vedlikehold på teknisk» den 16.mars, se sak 17/22. Saken er ferdig oppfulgt.

Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og

fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. (K- §23-4)

Kontrollutvalget behandlet plan for eierskapskontroll for perioden 2020-2024 i møte 9. september, sak 19/20. Planen ble vedtatt av Rennebu kommunestyre den 1.oktober 2020.

Ingen eierskapskontroller er prioritert i 2022.

Samordning av kontroll

Kommuneloven har gitt fylkesmannen ansvar for å samordne de statlige tilsynsaktører og samordne statlige tilsyn med den kommunale egenkontrollen (forvaltningsrevisjoner). Fra 2020 legger de statlige tilsynsetater ut planlagte og gjennomførte tilsyn i en felles nasjonal tilsynskalender. Kontrollutvalgssekretariatet legger inn bestillinger på forvaltningsrevisjon og gjennomførte rapporter.

Kontrollutvalget forelegges rapporter fra statlig tilsyn fortløpende.

Sekretariat

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen (K- §23-7).

Rennebu kommune er deleier i Kontrollutvalg Fjell IKS som leverer sekretariatstjenester til kommunen i henhold til selskapsavtalen. I henhold til rammen fastsatt av representantskapet kan samtlige eierkommuner avholde 6 møter i året. Øvrige møter tilleggs faktureres. . Det er i 2022 gjennomført 5 møter.

Styret og representantskapet i Kontrollutvalg Fjell IKS har gjennom året utredet behovet for en bredere kompetanse, mindre sårbarhet og hvordan selskapet kunne møte behovet for større investeringer for blant annet arkivsystem. Det er konkludert med en fusjon mellom Kontrollutvalg Fjell IKS og Konsek Trøndelag IKS fra 1. januar 2023.

Revisjon

Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor. Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefelleskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. (K- §24-1)

Rennebu kommune er deleier i Revisjon Midt-Norge SA som leverer revisjonsoppgaver til kommunen i henhold til lover og forskrifter om kommunal revisjon. Revisjonen har levert sine oppgaver innen både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon ut fra påse-ansvaret.

Saksbehandling. Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører. Dørene skal likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, kommuneloven § 11-5.

Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte og innkalling sendes utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlig(e) revisor(er). (F-§6)

Ordfører og oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke for revisor når sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles. (K-§24.3 og K-§6.1)

Sakene er sendt ut elektronisk senest én uke før møtene er avholdt. I tillegg er de lagt ut til offentlig gjennomsyn i Rennebu kommunehus og publisert på sekretariatets hjemmeside, www.konfjell.no. Kopi av innkallingen sendes i tillegg til varamedlemmer, ordfører og revisor. For innledere og eventuelle tilhørere har lenke til møtet vært tilgjengelig via nettsiden til sekretariatet slik at det har vært mulig å delta digitalt.

Revisor har møtt på fem av kontrollutvalgets møter. Ordfører har møtt i ett av utvalgets møter.

Deltagelse på kurs/seminar

- 3 av kontrollutvalgets medlemmer deltok på NKRF sin digitale samling den 2. og 3. februar
- 2 av kontrollutvalgets medlemmer deltok på fagsamling for kontrollutvalg den 20. – 21. april.
- 3 av kontrollutvalgets medlemmer deltok på Konsek Trøndelag sin samling den 1. november.

Andre oppgaver

Kontrollutvalget er ikke forpliktet til å behandle andre saker enn de som det får seg forelagt fra kommunestyret, eller der det framgår av kontrollutvalg og revisjonsforskriften. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde og om det vil prioritere saken. Kontrollutvalget har ikke mottatt noen henvendelser i 2022.

Ellers har kontrollutvalget behandlet:

- Oppfølging av politiske vedtak (sak 04/2022)
- Årsmelding for 2021 (sak 07/2022)
- Evaluering av kontrollutvalgets arbeid (sak 06/2022 og 15/2022)
- Årsplan for kontrollutvalget for 2023 (sak 46/2022)
- Diverse orienteringssaker

Virksomhetsbesøk

Hjemmelen for kontrollutvalgets virksomhet er fastsatt i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og Fylkeskommuner § 4:

Kontrollutvalget skal føre tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Rennebu kontrollutvalg vedtok den 02.05.18 prosedyre for virksomhetsbesøk.

Det ble gjennomført virksomhetsbesøk på Rennebu helsesenter den 21. september, sak 30/22.

Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret i form av årsmelding for kontroll og tilsynsarbeidet i kommunen. I tillegg oversendes samtlige rapporter til kommunestyret for endelig behandling.

Rennebu 25. januar 2022

Leder i kontrollutvalget

Olav Aasmyr(sign)

Konsek Trøndelag IKS ved
oppdragansvarlig sekretær

Ragnhild Aashaug(sign)

Vedlegg; Saker behandlet i Rennebu kontrollutvalg i 2022

SAK NR.	INNHold
26. januar	
01/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
02/2022	Prosjektplan «Tidlig og tverrfaglig innsats for elever»
03/2022	Orientering om innhold og konsekvenser av 2022-budsjettet for Rennebu kommune
04/2022	Oppfølging av politiske vedtak i Rennebu kommune
05/2022	Evalueringsbesøk ved Rennebu- barne- og ungdomsskole
06/2022	Evalueringsbesøk av kontrollutvalgets arbeid
07/2022	Årsmelding for kontrollutvalgets arbeid 2021
08/2022	Orienteringssaker
09/2022	Eventuelt
10/2022	Godkjenning av møteprotokoll for dagens møte
16. mars	
11/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste
12/2022	Vurdering av endringer i risiko- og vesentlighet - plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
13/2022	Orientering om arbeidet med kommunens kommunikasjonsstrategi
14/2022	Initiering av virksomhetsbesøk
15/2022	Oppfølging av kontrollutvalgets egnevaluering
16/2022	Samhandlingsmøte med ordfører
17/2022	Oppfølging av forvaltningsrevisjon «Vedlikehold og drift på teknisk»
18/2022	Orienteringssaker
19/2022	Eventuelt
20/2022	Godkjenning av møteprotokoll for dagens møte
3. mai	
21/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste
22/2022	Kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap og årsberetning for 2022
23/2022	Orientering om tildeling av koronamidler
24/2022	Orientering om kommunens digitale sikkerhet
25/2022	Planlegging av virksomhetsbesøk ved helse og omsorg
26/2022	Orienteringssaker
27/2022	Eventuelt
28/2022	Godkjenning av møteprotokoll for dagens møte
Drøftingssak:	Utarbeidelse av reglement for kontrollutvalget

21. september

29/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste
30/2022	Virksomhetsbesøk Rennebu helsesenter
31/2022	Dialogmøte med ordfører
32/2022	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomifunksjonen
33/2022	Budsjett 2023
34/2022	Bestilling av forvaltningsrevisjon innen IKT-sikkerhet
35/2022	Årsberetning og åpenhetsrapport fra Revisjon Midt-Norge SA
36/2022	Orienteringssaker
37/2022	Eventuelt
38/2022	Godkjenning av møteprotokoll for dagens møte
Drøftingssak:	Utarbeidelse av kommunikasjonsstrategi

9. november

39/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste
40/2022	Godkjenning av møteprotokoll fra den 21.09.2022
41/2022	Prosjektplan for forvaltningsrevisjon for IT-sikkerhet
42/2022	Orientering om revisjonsstrategi for regnskapsåret 2022
43/2022	Reglement for kontrollutvalget
44/2022	Orientering om personvernombudets arbeid
45/2022	Status oppfølgingssaker
46/2022	Årsplan 2023
47/2022	Evaluering av virksomhetsbesøk Rennebu helsesenter
48/2022	Orienteringssak – Kontrollutvalg Fjell IKS inngår i Konsek Trøndelag IKS
49/2022	Orienteringssaker
50/2022	Eventuelt
51/2022	Godkjenning av møteprotokoll for dagens møte

Planlegging av virksomhetsbesøk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

03/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/22 - 1

Forslag til vedtak

Virksomhetsbesøk gjennomføres ved xx den 15.mars 2023 fra kl 1000 - 1130.

1. Kontrollutvalget ber om en generell informasjon om virksomheten, og er spesielt interessert i å høre om hvordan det arbeides med
 - a. xx
 - b. xx

Vedlegg

Organisasjonskart pr 31.12.2021.pdf

Prosedyre for virksomhetsbesøk av 020518

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i sin årsplan for 2023 bestemt at de vil gjennomføre et virksomhetsbesøk på kontrollutvalgets neste møte den 15.mars. Det er utarbeidet en prosedyre for virksomhetsbesøk som forteller hvordan prosessen gjennomføres, og som legges til grunn for planlegging og gjennomføring.

Kommunen har en to-nivåmodell med tre sektorer. Sektorene er

1. Helse og omsorg
2. Oppvekst
3. Samfunnsutvikling og drift

Under sektorene er det ulike enheter, som er det vi beskriver som virksomhet.

Organisasjonskartet viser hvilke virksomheter Rennebu kommune har, og kartet er vedlagt.

Tidligere virksomhetsbesøk som er gjennomført:

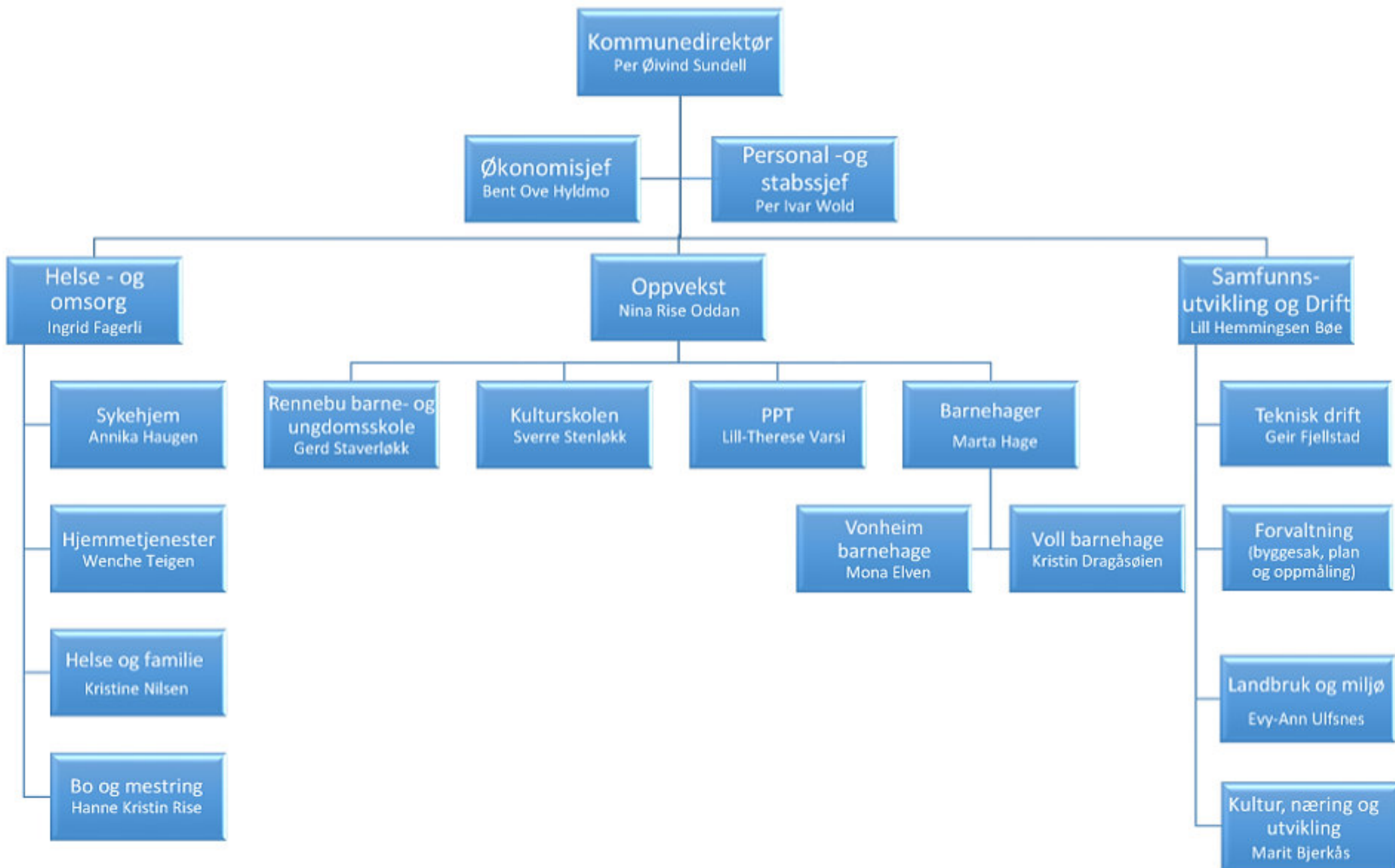
- 2019: landbruk
- 2020: ikke gjennomført pga. koronapandemien
- 2021: Rennebu barne- og ungdomsskole
- 2022: Rennebu helsesenter

Kontrollutvalget står fritt i hvilken virksomhet de ønsker å besøke, men det henvises også til sak 20/2022 den 11.mai hvor virksomhetsbesøket i barnehagen ble evaluert.

I årsplanen er det bestemt at initiering og forberedelse virksomhetsbesøk gjøres i samme møtet siden det er valgår og få møter igjen for det sittende kontrollutvalget. Kontrollutvalget må i dette møtet finne frem til hvilken virksomhet som skal besøkes, samt tidspunkt og omfang. Det bes om at kontrollutvalget tar stilling til:

- Hvilken virksomhet som det er ønskelig å besøke, samt tidspunkt og omfang
- Om kontrollutvalget ønsker en generell orientering eller om det er bestemte tema
- Hvem utvalget ønsker å møte
- Eventuell dokumentasjon utvalget ønsker å få tilsendt på forhånd

Sekretariatet vil ta skriftlig kontakt med kommunedirektøren, og avtale tidspunkt for besøket. Sekretariatet utarbeider en plan for virksomhetsbesøket på bakgrunn av utvalgets vedtak og innhenter nødvendig dokumentasjon.

Prosedyrer for virksomhetsbesøk

1. Hensikt

Virksomhetsbesøk skal gjøre kontrollutvalget bedre kjent med den kommunale virksomheten, og ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalgets arbeid.

Et virksomhetsbesøk er et møte mellom kontrollutvalget og en besøkt virksomhet/enhet i kommunen. Deltakere fra virksomheten orienterer om sin virksomhet og kontrollutvalgets medlemmer stiller spørsmål underveis hvis ønskelig. Det vil være normalt at kontrollutvalget tas med på en omvisning i kontorlokaler og eventuelt øvrig anlegg som den besøkte virksomheten disponerer.

Kontrollutvalgets formål med virksomhetsbesøk er å gjøre seg kjent med og skaffe seg kunnskap om hvordan kommunens virksomheter drives.

Hjemmelen for kontrollutvalgets virksomhetsbesøk er fastsatt i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 4:

Kontrollutvalget skal føre tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvelgelse av virksomheter/enheter som skal besøkes skjer i diskusjon i kontrollutvalget i forkant, fortrinnsvis i årets første kontrollutvalgsmøte. Virksomheter som ikke er besøkt tidligere er aktuelle, og dersom det er opprettet en ny avdeling/virksomhet vil denne framstå som interessant for besøk. Tidligere besøk i en virksomhet kan være bakgrunn for at denne besøkes på nytt. Tid som er gått siden virksomheten sist fikk besøk av kontrollutvalget er avgjørende. Forhold som ble tatt opp ved tidligere virksomhetsbesøk kan fortsatt være relevante for kontrollutvalget.

Prosedyrene kan også inkludere kommunale foretak og selskap.

Under besøket kan kontrollutvalget

- bli kjent med virksomheten, og å gjøre kontrollutvalgsarbeidet kjent i kommunen
- undersøke generelt om krav til internkontroll er kjent i virksomheten, og om sentrale føringer knyttet til for eksempel etikk er kommunisert
- sjekke utvalgte områder som for eksempel HMS, offentlige anskaffelser og lignende ved å få orientering om og innsyn i system og rutiner
- få innspill til kontrollutvalgets risikoanalyse og planarbeid

2. Omfang

Prosedyren gjelder for virksomhetsbesøk initiert av kontrollutvalget i Rennebu kommune.

3. Ansvar

Kontrollutvalget har ansvaret for å følge prosedyren.

4. Framgangsmåte

4.1 Planlegging

Kontrollutvalget framsetter i samråd med sekretariatet forslag til virksomheter/enheter som er aktuelle for virksomhetsbesøk gjerne i årets første kontrollutvalgsmøte eller ved behov. Det skal framgå hvilke enheter som skal besøkes og forslag til tidspunkt for virksomhetsbesøkene.

4.2 Gjennomføring

Virksomhetsbesøk har flere faser:

1. Initiering
2. Forberedelse
3. Virksomhetsbesøket
4. Etterarbeid

4.2.1 Initiering

Kontrollutvalget vurderer virksomhetsbesøk fortrinnsvis i årets første møte eller ved behov, og prioriterer hvilke virksomheter som skal besøkes, samt tidspunkt og omfang. Rådmannen inviteres under behandling av saken.

4.2.2 Forberedelse

Sekretariatet tar skriftlig kontakt med rådmann, og avtaler tidspunkt for besøket. Det gjøres avtale med enheten og de det er ønskelig å møte under besøket, eks. styrer, rektor, ansatte, pårørende, brukere, elever. Eventuell dokumentasjon utvalget ønsker å få tilsendt på forhånd innhentes. Det forberedes eventuelle spørsmål til besøket.

Sekretariatet utarbeider en plan for virksomhetsbesøket på bakgrunn av utvalgets vedtak og innhenter nødvendig dokumentasjon.

Kontrollutvalget godkjenner planen for virksomhetsbesøket.

4.2.3 Virksomhetsbesøket

Leder i kontrollutvalget leder og avvikler besøket.

Besøket innledes ved å orientere om kontrollutvalgets arbeid og hensikten med besøket.

Virksomhetsleder/enhetsleder og andre aktuelle medarbeider deltar og orienterer om virksomheten. Kontrollutvalget stiller ev. spørsmål underveis. Det gis en sammenfatning/ oppsummering av besøket tilslutt.

4.2.4 Etterarbeid

Etter møtet lager sekretariatet et oppsummerende notat til kontrollutvalget.

Notatet behandles av utvalget og videresendes til kommunestyret til orientering. Kopi sendes rådmann og enheten som er besøkt.

Dersom utvalget utarbeider en uttalelse, sendes denne på høring til rådmannen først.

5. Registrering og arkivering

All framlagt dokumentasjon fra besøket oppbevares hos sekretariatet i 10 år. Referater og oversikter fra gjennomførte virksomhetsbesøk arkiveres også hos sekretariatet.

Reglement for kontrollutvalget i Rennebu kommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

04/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/22 - 2**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget vedtar "Reglement for kontrollutvalget i Rennebu kommune", og legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret vedtar "Reglement for kontrollutvalget i Rennebu kommune" slik det fremkommer av saken.

Vedlegg

Utkast til reglement for kontrollutvalget

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets virksomhet er regulert gjennom kommunelovens 7. del om egenkontroll og spesielt i kapittel 23. Det foreligger også egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Et reglement vil være et supplement til dette. Det følger av kommunelovens § 5-13 første ledd at alle politiske utvalg skal ha et reglement med retningslinjer for drift. Reglementet skal fastsette:

- Organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet
- Tidsperioden som organet er opprettet for
- Eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet

I tillegg bør et reglement for kontrollutvalget si noe om kontrollutvalgets oppgaver, ressurser og rammebetingelser, saksbehandling og arbeidsmåte på et overordnet nivå. Reglementet kan ikke inneholde retningslinjer som setter begrensninger for kontrollutvalget utover gjeldende lovverk. Kontrollutvalgets reglement må også tilpasses kommunenes øvrige reglement, og forslag til utkast er et supplement som ikke er motstridende med vedtatte reglement og retningslinjer.

I kontrollutvalgets møte den 3.mai diskuterte utvalget hvilke punkter de ønsket å ta inn i reglementet. De var opptatt av at reglementet kan fungere som et "oppslagsverk" når det gjelder krav til sammensetning og saksbehandling. Det er strenge krav til hvem som er valgbar til kontrollutvalget, og en synliggjøring kan skape et bedre bevisstehet om dette. For kontrollutvalgets håndtering av saker, kan en synliggjøring av noen av de sentrale kravene til saksbehandling skape en bedre bakgrunn og forståelse for hvordan saker skal håndteres.

Det ble også diskutert hvordan et reglement og en kommunikasjonsstrategi kan utfylle hverandre. Kontrollutvalget er avhengig av en god samhandling med flere aktører for å nå sine mål, og en kommunikasjonsstrategi vil tydeliggjøre målgrupper, hensikt og metode for den interne og eksterne kommunikasjonen. Noen enkle retningslinjer for dette skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, og vil bygge på kontrollutvalgets reglement.

Sekretariatet har utfra diskusjonen utarbeidet et forslag til reglement som legges frem til behandling. Saken ble tidligere lagt frem til behandling i sak 43/2022, men saken måtte utsettes på grunn av mange saker til behandling. Tidligere fremlagte sak, legges derfor frem på nytt.

Konklusjon

Kontrollutvalget må vurdere og behandle forslag til reglement. Utvalget må vurdere om de ønsker å endre noe i forslaget før oversendelse til kommunestyret for vedtak.

RENNEBU KOMMUNE

Reglement for kontrollutvalget

25. januar 2023

RENNEBU KOMMUNE

Reglement for kontrollutvalget

Folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet, tidsperioden som organet er opprettet for samt eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet.

Kontrollutvalgets arbeid er hjemlet i kommunelovens §23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

1. Kontrollutvalgets formål

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid bidra til at Rennebu kommune ivaretar sine oppgaver overfor innbyggerne på best mulig måte ut fra hensynet til likebehandling, rettssikkerhet og at ressursutnyttelsen er tilpasset brukerens behov.

Utvalget skal gjennom sitt arbeid bidra til at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til at kommunen leverer sine tjenester på en effektiv og målrettet måte i henhold til:

- lov, forskrift og statlige føringer
- kommunestyrets intensjoner og vedtak.

2. Valg

Kravet til uavhengighet og nøytralitet i kontrollutvalget gjør at medlemmene og varamedlemmene ikke kan ha verv eller stillinger som kan komme i konflikt med arbeidet i kontrollutvalget.

Utelukket fra valg er:

- Ordfører og varaordfører
- Medlemmer og varamedlemmer av formannskap
- Medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet, men kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer er valgbare.
- Medlemmer av kommuneråd
- Medlemmer og varamedlemmer kommunestyrekomite
- Personer som har en ledende stilling i, eller er medlem eller varamedlem av styret, eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen har eierinteresser i
- Personer som har ledende stilling i, eller er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap
- Ansatte i kommunen, uansett stillingsbrøk

For forhold knyttet til vurderinger av sammensetning så vises det til kontrollutvalgshåndboka.

Kontrollutvalget velges i kommunestyrets konstituerende møte med leder, nestleder, øvrige medlemmer og varamedlemmer. Utvalget skal ha minst fem personer. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Hvis valget avgjøres ved avtalevalg eller flertallsvalg, skal hvert kjønn være representert med minst 40%. Hvis valget avgjøres ved forholdsvalg, skal hvert kjønn være representert med minst 40% på listene ved valget.

Kommunestyret kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmer velges på nytt.

Ved uttreten og fritak basert på medlemmets eller varamedlemmets eget forhold, gjelder kommunelovens bestemmelser om opprykk, nyvalg og suppleringsvalg, jfr. § 7-10.

På utvalgets første møte etter valg av kontrollutvalg, så gjøres det en gjennomgang av hvilke verv kontrollutvalgsmedlemmene har for å sikre medlemmenes uavhengighet.

3. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget har en sentral rolle i kommunens egenkontroll, og kontrollutvalget skal sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsmelding.
- Utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- Rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller
- Utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

I tillegg skal kontrollutvalget se til at:

- kommunen har en forsvarlig revisjonsordning både når det gjelder regnskaps-, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- revisjonsmerknader blir fulgt opp.
- det blir gjennomført forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.
- kommunestyret sitt vedtak om forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og regnskapsrevisjoner blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret.

Kommunestyret kan be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalget kan og bør ta opp saker på eget initiativ eller etter innspill fra andre. Før det settes i gang med reelle undersøkelser, skal kontrollutvalget vurdere om slike saker ligger innenfor utvalgets myndighet og ansvar.

4. Kontrollutvalgets arbeidsmåte

Kontrollutvalget skal arbeide for å sikre god kvalitet i kommunens tjenester, sikre en god produktivitet og en effektiv ressursutnyttelse. De vil også bidra til en ivaretagelse av innbyggernes rettssikkerhet i deres kontakt med den kommunale forvaltningen og sikre at politiske vedtak i Rennebu kommunen følges opp.

Kontrollutvalget vil:

- Gjennom sitt arbeid skal utvalget legge vekt på samarbeid og opptre på en uavhengig og politisk nøytral måte.
- Legge vekt på å følge opp kommunens beslutningssystemer, rutiner og organisasjonens egen kvalitetssikring.

- Gjennom en aktiv og synlig arbeidsmåte bidra til læring, og til at feil og uregelmessigheter forebygges. Alvorlighetsgraden avgjør hvordan feil og uregelmessigheter påpekes.
- Ha en aktiv og nær dialog med kommunestyret som kommunes øverste tilsynsorgan. Kontrollutvalget vil fremme aktuelle saker og rapportere til kommunestyret.

Kontrollutvalget kan ikke:

- Overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunes folkevalgte organer eller andre kommunale organer.
- Være et klageorgan for kommunale vedtak.

For å holde seg orientert om den administrative og politiske virksomheten i kommunen, kan kontrollutvalget be om orienteringer om kommunes virksomhet og foreta virksomhetsbesøk.

Kontrollutvalget kan motta henvendelser som kan være kilder til informasjon om den kommunale forvaltningen. Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder som bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid, men det kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold.

5. Kontrollutvalgets ressurser og rammebetingelser

Kontrollutvalget fremmer eget forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsvirksomheten i Rennebu kommune.

Utvalget må ha et ressursgrunnlag som er tilpasset utvalgets oppgaver og ansvarsområde, og må sikres en sekretariatsordning som er tilpasset utvalgets behov. Kontrollutvalget legger opp til revisjonsordning som er tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll.

6. Saksbehandlingen i kontrollutvalget

Det er kommunestyret som treffer vedtak på vegne av kommunen. Utvalget treffer sine vedtak i møte, og det føres protokoll fra møtene. Møteprotokollen godkjennes i møtet og publiseres på hjemmesiden til kontrollutvalgets sekretariat.

Utvalgets møter holdes for åpne dører, i henhold til vedtatt møteplan.

Møteinnkalling, med sakliste og sakspapirer, sendes utvalgets medlemmer, varamedlemmer, ordfører og revisor en uke før møtet finner sted. Sakspapirer offentliggjøres samtidig.

Sakslisten for det enkelte møte bestemmes av utvalgets leder i samråd med sekretariatet.

Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalget. Det samme har oppdragsansvarlig revisor.

- Lukking av møte: Et folkevalgt organ kan vedta å lukke et møte hvis ett av følgende vilkår er oppfylt, jfr kommunelovens §11-5:
 - Hensynet til personvern krever at møtet lukkes.

- Hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes, og det vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt fra innsyn etter offentlighetsloven hvis de hadde stått i et dokument.

Drøfting av hvorvidt møtet skal lukkes kan skje for lukkede dører, mens avstemningen om en eventuell lukking skjer åpent. Dersom det vedtas lukking, skal hjemmel for det fremgå i møteprotokollen.

- **Habilitet:** Det enkelte medlem har ansvar for å melde fra om mulig inhabilitet og be om å få vurdert sin habilitet.
Det er kontrollutvalget selv som avgjør om et medlem er inhabil eller ikke. Den som hevdes å være inhabil har ikke adgang til å delta i debatten eller avstemningen i inhabilitetsspørsmålet. Når avgjørelsene er fattet skal det føres i protokollen, hvor også lovbestemmelsen skal fremgå. Dersom vedkommende blir erklært inhabil skal vedkommende fratre behandlingen av den saken det gjelder.
- **Avstemning**
Det er ikke anledning til å avstå eller å stemme blankt. Dersom en avstemning gir stemmelikhet, avgjøres det med møteleders dobbeltstemme.
- **Beslutningsdyktighet**
For at kontrollutvalget skal være beslutningsdyktig, må mer enn halvparten av utvalgets medlemmer være til stede, inkludert varamedlemmer.

6. Adgang til å avholde fjernmøte

Rennebu kommune har i kommunestyresak 48/2020 åpnet for at folkevalgte organinklusive kontrollutvalget har anledning til å avholde møter digitalt iht. kommunelovens §11-7.

7. Innsynsrett

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene (også taushetsbelagte) som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll. Denne retten er ikke begrenset av taushetsbelagte opplysninger, men gjelder de opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne gjennomføre sine oppgaver.

Innsynsretten gjelder fra:

- a. Interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b. Interkommunale politiske råd
- c. Kommunale oppgavefelleskap
- d. Aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

8. Representasjon

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la et av medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen. Kommunestyret kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder i lukkede møter i kommunestyret.

9. Ikraftreden

Reglementet for kontrollutvalget i Rennebukommune trer i kraft etter vedtak i kommunestyret den xx.xx.xx.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

05/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/59 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Saksprotokoll PS 6122 Budsjett og økonomiplan Rennebu kommune

Vedtak Intensjonsavtale mellom kontrollutvalg Fjell IKS og Konsek Trøndelag IKS

Vedtak Årsplan og møteplan fra kontrollutvalget for 2023 - orientering

Planlagte tilsyn Rennebu kommune 2023 i tilsynskalenderen

Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves

Veileder for bruk av sosiale medier i kommunen

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem for utvalget til orientering:

1. Kommunestyrets behandling av sak 61/2022 "Budsjett 2023 og økonomiplan for 2023 - 2026" i møte den 15.12.2022.
Kontrollutvalgets forslag til budsjett ble vedtatt.
2. Kommunestyrets behandling av sak 58/2022 "Intensjonsavtale mellom kontrollutvalg Fjell IKS og Konsek Trøndelag IKS" i møte den 15.12.2022.
Intensjonsavtalen ble vedtatt.
3. Kommunestyrets behandling av sak 59/2022 "Årsplan og møteplan fra kontrollutvalget for 2023 - orientering" i møte den 15.12.2022.
Årsplanen ble tatt til orientering.
4. Planlagte tilsyn i Rennebu for 2023 fra Statsforvalterens tilsynskalender.
5. Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet oppleves.
Kommunal- og distriktsdepartementet har undersøkt hvordan reglene om møteoffentlighet i kommuneloven i praktiseres og oppleves. Rapporten konkluderer med at kommune- og fylkespolitikere er samstemte om den demokratiske verdien av åpne møter.
6. Veileder for bruk av sosiale medier i kommunen.
KS har utarbeidet en med ny veileder for bruk av sosiale medier i kommunen, som retter seg mot alle virksomheter i kommunene. Den gir innføring i regelverket som gjelder og hvilke vurderinger som må gjøres.

Kontrollutvalget kan ta referatsakene til orientering.

Kommunestyrets behandling av sak 61/2022 i møte den 15.12.2022:

Forslag

Per Arild Torsen

Omforent budsjettkommentar:

Økt sykepleiedekning i hjemmetjeneste, fortrinnsvis kreftsykepleier i 100% stilling.

Kommunestyret ber kommunedirektøren søke dette innarbeidet i kommende rullering av økonomiplan.

Rolf Arne Bruholt

Omforent budsjettkommentar:

Kommunestyret ber kommunedirektøren søke og innarbeide en økning av antall lærlingeplasser på alle fagfelt i kommunen fra 6 til 10 stk i økonomiplanenes periode. Rennebu kommune må jobbe målrettet mot elever og læreinstusjoner for å skape dialog om muligheter for opplæring og arbeidsmuligheter i kommunen vår. Lærlingplassene må lyses ut i god tid før skoleåret er omme.

Grethe Gunnes

Budsjettkommentar:

Kommunestyret ber om å få en sak som viser investerings- og driftskostnader knyttet til streaming av kommunestyremøter, feks ved å benytte Kommune-TV. Saken må også belyse hvilke krav som stilles til kommunen ifb streaming av møter med hensyn til GDPR og universell utforming.

Budsjettkommentar:

I forbindelse med ny E6 vil det bli etablert store, nye næringsarealer ved det nye krysset mellom E6 og Fv 700. Det er viktig med god infrastruktur til området og spesielt energikapasiteten vil være avgjørende. Et normalt løp for å tilby energi til en større etablering er 5-7 år, det er derfor viktig å være i forkant slik at arealet er aktuelt for etablering. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede mulighetene for å fremskynde energitilgang til de nye næringsarealene ved Berkåskrysset og ved Vassengsetra.

Budsjettforslag:

Rennebu kommune er medeier i Torget. Treverket som ble satt ned i Torget har forvitret og er til fare for publikum og til sjenanse for helhetsinntrykket av Torget. Kommunedirektøren bes ta kontakt med de øvrige eierne av Torget for å sette i gang utbedringstiltak. Det avsettes 100.000 kr som tas fra reservefondet til oppussing av Torget.

Budsjettforslag:

Rennebu kommune har mottatt premiesamlingen til Magne Myrmo og OL-medaljen til Vebjørn Rodal. Så langt har ikke kommunen tilrettelagt for utstilling eller synliggjøring av premiene. Det bevilges 50.000 kr til etablering av premieskap for å stille ut premiene. Det settes ned en administrativ arbeidsgruppe av kommunedirektøren med sikte på å ferdigstille tiltaket innen 1. juli 2023. Formannskapet orienteres om fremdriften. Midlene omdisponeres fra USS.

Budsjettforslag:

Styrke uteområdet ved Vonheim barnehage med 40.000 til innkjøp av leker/lekeapparater. Midlene omdisponeres fra USS

Per Arild Torsen

Omforent budsjettforslag:

Rammen til samfunnsutvikling og drift økes med kroner 1 000 000.- for 2023. Kommunestyret ber kommunedirektøren i løpet av 2023 gå gjennom og kvalitetssikre driftsrammen innen området med tanke på endringer i organisering og nye oppgaver som SD har fått i forbindelse med omorganiseringen i Rennebu kommune. Bevilgningen avsettes fra reservefondet.

Behandling

Kommunedirektør Per Øivind Sundell orienterte om saken.

Formannskapet fikk i møtet 15.12.2022 kl. 14.00 forelagt endrings- og tilleggsforslag på følgende punkter:

Endring i punkt 4.

Det tas opp lån til finansiering av investeringer på inntil kr. 106.918.000 kroner i 2023, hvor ubrukte lånemidler ved årets slutt (2022) går til fradrag av maksimalt låneopptak. Lånet nedbetales i løpet av 30 år med faste årlige avdrag i lånets løpetid.

Tillegg: Eiendom med gnr/bnr gis helt fritak:

72/11 Nordskogen indremisjonsforening

Tillegg i punkt 9:

Trafikksikkerhetsutvalget gis fullmakt til å disponere en reservebevilgning på kr 50.000.

Avstemning:

Omforent budsjettkommentar fremmet av Per Arild Torsen - enstemmig.

Omforent budsjettkommentar fremmet av Rolf Arne Bruholt - enstemmig.

2 budsjettkommentarer fremmet av Grethe Gunnes - enstemmig.

3 budsjettforslag fremmet av Grethe Gunnes - enstemmig.

Omforent budsjettforslag fremmet av Per Arild Torsen - enstemmig.

Enstemmig som endret innstilling med budsjettforslag og budsjettkommentarer.

Vedtak

1. Driftsbudsjettet for 2023 fastsettes som vist i bevilgningsoversikt drift (budsjettskjema 1A og budsjettskjema 1B) i budsjettframlegget.

2. Investeringsbudsjettet for 2023 fastsettes som vist i bevilgningsoversikt investerings-budsjettet (budsjettskjema 2A og 2B) i budsjettframlegget.
3. Kommunestyret vedtar kommunedirektørens forslag til økonomiplan for perioden 2023 – 2026.
4. Det tas opp lån til finansiering av investeringer på inntil kr. 106.918.000 kroner i 2023, hvor ubrukte lånemidler ved årets slutt (2022) går til fradrag av maksimalt låneopptak. Lånet nedbetales i løpet av 30 år med faste årlige avdrag i lånets løpetid.
5. Kommunestyret vedtar at det tas opp lån på 2,5 mill. kroner til videre utlån (startlån) i 2023.
6. Kommunestyret vedtar forslag til gebyrer og betalingssatser slik det framgår av vedlagte «Forslag til gebyrregulativ 2023». De nye gebyrsatsene gjelder fra 01.01.2023.
7. For 2023 skal det ved utregning av skatt på formue og inntekt benyttes det høyeste tillatte skattøre.
8. Med hjemmel i Lov om eiendomsskatt av 06.06.1975 nr. 29 §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt for 2023 i Rennebu kommune.

I samsvar med eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2022: - § 3a – faste eiendommer i hele kommunen.

I tillegg skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler (overgangsregel til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 første ledd første pkt.).

Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 11 første ledd og § 13 blir skattesatsen for eiendomsskatt satt til 7,0 promille av takstverdien for år 2023. I samsvar med eiendoms-skattelovens § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for bebygde boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille.

Følgende fritak for eiendomsskatt skal gjelde i 2022:

A) Eiendomsskattelovens § 7 a

Det gis helt eller delvis fritak for eiendommer som går inn under eiendomsskattelovens § 7, bokstav a (eiendommer som tilhører stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten).

Følgende eiendommer med gnr/bnr gis helt fritak:

14/7 Rennebu misjonshus
14/19 Nerskogen ungdomslag/grendelag
16/29 Omsorgsboliger Voll
20/6 Rennebu bygdemuseum
140/2 Rennebu bygdemuseum
66/18 Rennebu bygdemuseum
21/29/1 Coop Orkla Møre (Eiendommen festes av Rennebu bygdemuseum og inngår som en del av museumsanlegget på Nerskogen)
21/32 Nerskogen sanitetsforening, Fjellheim
21/101 Nerskogen grendelag
31/22 Rennebu Idrettslag
32/23 Jutulstuggu på Uv
34/9 Ungdomshuset Framtidsvon
34/16 Framtidsvon ungdomslag
48/14 Hoelsmo bedehus
62/148 Berkåk menighetshus
72/11 Nordskogen indremisjonsforening
73/16 Furuly Nordskogen

86/15 Gammelstødalen skytterbane
94/7 Gisnås forsamlingshus
132/10 Hoelsjåren Grendalag
146/12 Rennebu idrettslag
146/13 Rennebu idrettslag
150/12 Fredheim Grindal
151/6 Trondhjems turistforening
160/3 Nytt håp avholdslag
184/41 Innset bedehus
188/33 Innset og Ulsberg grendelag
189/4 Innset ungdomslag

Følgende eiendommer med gnr/bnr gis delvis fritak:

61/43 NMS Mjuklia Leirsted og Gjestegård

Det innvilges delvis fritak for eiendomsskatt, tilsvarende andel av omsetning fra ideell virksomhet i forhold til den totale omsetningen. Fritaket gjøres gjeldende ved at Rennebu kommune uoppfordret mottar en datert og signert regnskapsoppstilling fra autorisert regnskapsfører, som viser forholdstallet mellom ideell og total omsetning for regnskapsåret forut for inneværende budsjettår.

Andre eiendommer som eies av institusjoner eller stiftelser kan etter søknad innvilges fritak etter § 7a.

B) Eiendomsskattelovens § 7 b

Det gis fritak for bygninger som har historisk verdi, nærmere definert som bygninger som er fredet i samsvar med kulturminneloven. Følgende bygninger gis fritak:

Våningshus på eiendommen 9/1 (Reberg gamle prestegård)

Våningshus på eiendommen 1/16 (Jorlia)

C) Eiendomsskattelovens § 7 c

Nyoppført bygning som helt eller delvis brukes som bolig fritas i 5 år etter at boligen er ferdig, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket. Dette gjelder alle nybygde boligeiendommer uavhengig av beliggenhet i kommunen, og herunder alle boligeiendommer i kommunen som var ferdige etter 01.01.2016. Formannskapet gis fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om fritak.

Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 25 første ledd blir betalingsterminene fastsatt til henholdsvis 01.04. og 01.10.2024. Kommunedirektøren gis fullmakt til å endre antall terminer og forfallstidspunkter. Skatteetatens formuesgrunnlag for boliger benyttes ved utskrivning av eiendomsskatt på boligeiendommer, slik de kommer frem fra Skatteetaten og iht. reglene i esktl. § 8 C-1. Boliger uten formuesgrunnlag, herunder våningshus, får fastsatt takst av sakkyndig nemnd på samme måte som øvrige skattepliktige eiendommer.

Eiendomsskatt skrives ikke ut når eiendomsskatten for en eiendom blir mindre enn 300 kroner, jfr. eskl § 14 fjerde ledd.

9. Formannskapet gis fullmakt til å disponere en reservebevilgning på til sammen kr 150.000 i «tilleggsbevilgninger» og «etter formannskapets vedtak».

HOO gis fullmakt til å disponere en reservebevilgning på kr 100.000.

HSD gis fullmakt til å disponere en reservebevilgning på kr 25.000

Trafikksikkerhetsutvalget gis fullmakt til å disponere en reservebevilgning på kr 50.000.

Formannskapet (som næringsutvalg) gis fullmakt til å disponere rammen fra næringsfondets avkastning.

Formannskapet gis fullmakt til å videredelegere deler av sin myndighet til kommune-direktøren.

10. Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere lønnsbudsjettet/fordele det beløp som er bevilget til dekning av forventet lønnsøkning (4,3 mill. kroner), med basis i resultatet av tariffoppgjøret.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å oppdatere budsjettdokument inkludert obligatoriske oversikter/fremstillinger slik at dette samsvar med de tiltak kommunestyret vedtar skal prioriteres.
12. Rennebu kommune gir tilskudd til tiltak innenfor næringsutvikling iht. det som framgår av budsjettdokumentets kapittel 4.6.3.
13. Kommunens tjenester innenfor vann, avløp og feiing skal være selvfinansierende. Eventuelle underskudd skal dekkes av fond, som er tjent opp innenfor det aktuelle tjenesteområdet eller framføres til dekning på senere års budsjett/regnskap.
14. Kommunestyret vedtar følgende finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi i planperioden:
 - Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene skal være på minimum 1,75 %.
 - Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene skal være på minimum 12,0 %.
 - Langsiktig lånegjeld i prosent av driftsinntektene skal ikke overstige 110 %.
 - Egenkapitalkrav til investeringer skal være på minimum 30,0 %.
15. Budsjettforslag:
 - Rennebu kommune er medeier i Torget. Treverket som ble satt ned i Torget har forvitret og er til fare for publikum og til sjenanse for helhetsinntrykket av Torget. Kommunedirektøren bes ta kontakt med de øvrige eierne av Torget for å sette i gang utbedringstiltak. Det avsettes 100.000 kr som tas fra reservefondet til oppussing av Torget.
 - Rennebu kommune har mottatt premiesamlingen til Magne Myrmo og OL-medaljen til Vebjørn Rodal. Så langt har ikke kommunen tilrettelagt for utstilling eller synliggjøring av premiene. Det bevilges 50.000 kr til etablering av premieskap for å stille ut premiene. Det settes ned en administrativ arbeidsgruppe av kommunedirektøren med sikte på å ferdigstille tiltaket innen 1. juli 2023. Formannskapet orienteres om fremdriften. Midlene omdisponeres fra USS.
 - Styrke uteområdet ved Vonheim barnehage med 40.000 til innkjøp av leker/lekeapparater. Midlene omdisponeres fra USS
 - Rammen til samfunnsutvikling og drift økes med kroner 1 000 000.- for 2023. Kommunestyret ber kommunedirektøren i løpet av 2023 gå gjennom og kvalitetssikre driftsrammen innen området med tanke på endringer i organisering og nye oppgaver som SD har fått i forbindelse med omorganiseringen i Rennebu kommune. Bevilgningen avsettes fra reservefondet.
16. Kommunestyret vedtar budsjett for 2023 og økonomiplan for perioden 2023 – 2026 slik det framgår av pkt. 1-15.

Kommunestyret vedtok følgende budsjettkommentarer:

- Økt sykepleiedekning i hjemmetjeneste, fortrinnsvis kreftsykepleier i 100% stilling. Kommunestyret ber kommunedirektøren søke dette innarbeidet i kommende rullering av økonomiplan.
- Kommunestyret ber kommunedirektøren søke og innarbeide en økning av antall lærlingeplasser på alle fagfelt i kommunen fra 6 til 10 stk i økonomiplanenes periode. Rennebu kommune må jobbe målrettet mot elever og læreinstitusjoner for å skape dialog om muligheter for opplæring og arbeidsmuligheter i kommunen vår. Lærlingplassene må lyses ut i god tid før skoleåret er omme.
- Kommunestyret ber om å få en sak som viser investerings- og driftskostnader knyttet til streaming av kommunestyremøter, feks ved å benytte Kommune-TV. Saken må også belyse hvilke krav som stilles til kommunen ifb streaming av møter med hensyn til GDPR og universell utforming.

- I forbindelse med ny E6 vil det bli etablert store, nye næringsarealer ved det nye krysset mellom E6 og Fv 700. Det er viktig med god infrastruktur til området og spesielt energikapasiteten vil være avgjørende. Et normalt løp for å tilby energi til en større etablering er 5-7 år, det er derfor viktig å være i forkant slik at arealet er aktuelt for etablering. Kommunestyret ber kommundirektøren utrede mulighetene for å fremskynde energitilgang til de nye næringsarealene ved Berkåskrysset og ved Vassengsetra.

KONTROLLUTVALG FJELL IKS
Os Kommunehus
2550 OS I ØSTERDALEN

Melding om politisk vedtak

Deres ref:

Vår ref
2022/830-14

Saksbehandler
Per Øivind Sundell

Dato
21.12.2022

Vedtak Intensjonsavtale mellom kontrollutvalg Fjell IKS og Konsek Trøndelag IKS

Kommunestyrets behandling av sak 58/2022 i møte den 15.12.2022:

Forslag

Behandling

Enstemmig som omforent forslag:

Fast medlem - ordfører

1. vara - varaordfører
2. vara - hovedutvalgsleder HSD

Vedtak

1. Rennebu kommune vedtar selskapsavtale for Konsek Trøndelag IKS, gjeldende fra 01.01.2023.
2. Rennebu kommune oppnevner ordfører som fast medlem av representantskapet i Konsek Trøndelag med følgende vararepresentant(er): 1. vara: varaordfører - 2. vara: hovedutvalgsleder HSD.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren betale innskudd i Konsek Trøndelag i henhold til selskapsavtalen. Innskuddet gjøres opp mot innskuddet i Kontrollutvalg Fjell IKS. Resterende dekkes fra konto 1010 100 11205.

Du kan klage på vedtaket

Du har rett til å klage på vedtaket, jf. Forvaltningsloven §§ 28 og 29. Fristen for å klage er 3 uker fra du mottar dette brevet. Hvis du ønsker å klage, sender du en skriftlig klage til Rennebu kommune. Sendes på epost til postmottak@rennebu.kommune.no eller post til Rennebu kommune, Myrveien 1, 7391 Rennebu.

Med vennlig hilsen
Rennebu kommune

Per Øivind Sundell
Kommunedirektør
485 95 970
per.sundell@rennebu.kommune.no

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

KONTROLLUTVALG FJELL IKS
Os Kommunehus
2550 OS I ØSTERDALEN

Melding om politisk vedtak

Deres ref:

Vår ref
2022/1470-4

Saksbehandler
Per Øivind Sundell

Dato
21.12.2022

Vedtak Årsplan og møteplan fra kontrollutvalget for 2023 - orientering

Kommunestyrets behandling av sak 59/2022 i møte den 15.12.2022:

Forslag

Behandling

Enstemmig som innstillingen.

Vedtak

Årsplan og møteplan for kontrollutvalget for 2023 tas til orientering.

Du kan klage på vedtaket

Du har rett til å klage på vedtaket, jf. Forvaltningsloven §§ 28 og 29. Fristen for å klage er 3 uker fra du mottar dette brevet. Hvis du ønsker å klage, sender du en skriftlig klage til Rennebu kommune. Sendes på epost til postmottak@rennebu.kommune.no eller post til Rennebu kommune, Myrveien 1, 7391 Rennebu.

Med vennlig hilsen
Rennebu kommune

Per Øivind Sundell
Kommunedirektør
485 95 970
per.sundell@rennebu.kommune.no

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Fagområde	Emne	Hjemmel	Endret	Dato fra	Dato til	Periode	Status	Tilsynset	Hvem får tilsyn	Kommune	Revisjonsenhet	Merknad dato	Type
Tilsyn med arkivholdet	Tilsyn med arkivholdet	Arkivloven	24.11.22	25.05.23	26.05.23		Planlegging	ARKIVVERKET	RENNEBU KOMMUNE	Rennebu			Stedlig tilsyn
Opplæring	Tilsyn med kommune som skoleeier. Særskilt s pråkopp plæring	Opplæringsloven	20.11.22	01.05.23	01.05.23		Planlegging	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	RENNEBU KOMMUNE	Rennebu		Tilsynet planlegges gjennomført våren 2023. Dato avtales med kommunen.	Stedlig tilsyn
Opplæring	Tilsyn med kommune som skoleeier. Gratisprinsippet.	Opplæringsloven	20.11.22	01.03.23	01.03.23		Planlegging	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	RENNEBU KOMMUNE	Rennebu		Tilsynet planlegges gjennomført i løpet av 1. halvår 2023.	Dokument tilsyn

Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves

Sluttrapport

Knowledge for a better society

Oxford Research utvikler kunnskap for et bedre samfunn, ved å kombinere vår kompetanse innen forskning, strategi og kommunikasjon.

Vi gjennomfører undersøker, analyser og evaluerer på tvers av fagområder og på en rekke tematiske felt, inkludert nærings- og regionalutvikling, velferdsområdet, arbeidsmarkeds- og utdanningsområdet, samt på forsknings- og innovasjonssystemer.

Vi legger til rette for implementerings- og endringsprosesser basert på utfallet av våre utredninger og analyser.

Oxford Research ble etablert i 1995 og er en del av Oxford Group. Vi har kontorer i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Latvia og i Belgia (Brussel).

Oxford Research AS

Østre Strandgate 12
4610 Kristiansand
Norway
(+47) 40 00 57 93
post@oxford.no
www.oxford.no

Oppdragsgiver

Kommunal- og distriktsdepartementet

Prosjektperiode

April-desember 2022

Prosjektteam

Prosjektleder: Senioranalytiker ph.d. Frode Bjørge

Prosjektressurser:

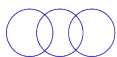
Senioranalytiker Vegard S. Knutsen

Senioranalytiker André Olsen

Analytiker ph.d. Ida Marie Opdal

Professor Jon P. Knudsen

Espen Ingvar Leirset, ph.d.

The venn-diagram is a stylistic representation of Oxford Research's efforts to combine competences in research, strategy and communication, in providing knowledge for a better society.

Forord

Denne rapporten presenterer resultater fra prosjektet «Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves» som Oxford Research har gjennomført på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

I rapporten legges det vekt på å beskrive folkevalgte, presse og andre aktørers erfaringer med og meninger om hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves. Rapporten er altså ingen evaluering av regelverket, men snarere en beskrivelse av praksis.

Undersøkelsen er basert på datamateriale fra spørreundersøkelser til folkevalgte og politisk sekretariat på kommune- og fylkesnivå, og kvalitative intervjuer med folkevalgte, presse, interesseorganisasjoner og jurister hos statsforvaltere.

Vi takker alle som har bidratt med sine perspektiver gjennom intervjuer og ved å svare på spørreundersøkelser. Vi takker også departementet for oppdraget og for et godt samarbeid. Konklusjoner og vurderinger står fullt og helt for Oxford Researchs egen regning.

Kristiansand, 15. desember 2022

Frode Bjørge
Senioranalytiker, ph.d.
Oxford Research AS

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	4
1. Introduksjon og bakgrunn for oppdraget	7
1.1 Juridisk rammeverk for møteoffentlighet og adgang til å lukke møter.....	9
1.2 Avveininger mellom ulike hensyn.....	14
2. Metode	20
2.1 Kvantitativ arbeidspakke	20
2.2 Kvalitative intervjuer	26
3. Statsforvalternes kontroll og veiledning om møteoffentlighet.....	30
3.1 Tilnærming til deskstudie	30
3.2 Funn fra deskstudie og intervjuer med jurister i embetene	31
4. Presentasjon av resultater fra spørreundersøkelsen.....	36
4.1 Deskriptive forhold om praktisering – besvarelser fra politisk sekretariat	36
4.2 Hvordan møteoffentlighet oppleves for folkevalgte	40
5. Resultater fra kvalitative intervjuer	54
5.1 Praktisering av møteoffentlighet.....	54
5.2 Opplevelsen av møteoffentlighet.....	57
5.3 Møteoffentlighetens påvirkning før, under og etter møter i folkevalgte organer.....	59
5.4 Forholdet mellom folkevalgte og administrasjon	72
5.5 Kollegial kultur og konfliktnivå	74
6. Oppsummering og diskusjon av undersøkelsens problemstillinger.....	76
6.1 Oppsummering.....	76
6.2 Avsluttende diskusjon	78
Litteraturliste	84
Vedlegg	88

Sammendrag

Denne rapporten presenterer resultater fra prosjektet «Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves». Formålet med undersøkelsen har vært å få kunnskap om hvordan dagens regelverk praktiseres og hvordan reglene om åpne møter kan påvirke den politiske debatten i folkevalgte organer.

Etter kommuneloven § 11-5 første ledd er hovedregelen at alle har rett til å være til stede i alle møter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner. Hovedregelen om åpne møter i kommuner og fylkeskommuner har vært hjemlet i lovverket siden kommuneloven av 1992. Prinsippet om offentlige møter fremkommer også i Grunnloven § 100 femte ledd. Et viktig unntak er formøtene i parlamentarisk styrte kommuner og fylkeskommuner. Kommuneråd (byråd) og fylkesråd er ikke omfattet av møteoffentlighetsprinsippet og kan holde lukkede møter.

Møteoffentlighet ble drøftet i forbindelse med kommuneloven av 1992 og i forarbeidene til gjeldende kommunelov, vedtatt i 2018. Argumentet for åpne møter var «den mulighet for demokratisk kontroll som åpne møter representerer». I tillegg ble det hevdet at åpenhet kan medføre større innsikt i kommunal forvaltning, samt redusere avstanden mellom velgere og folkevalgte. Argumentene for lukkede møter var på sin side et «ønske om å sikre en mest mulig fri og uavhengig meningsutveksling internt i de enkelte organer» (NOU 1990:13, s. 308). Med innføringen av ny kommunelov ble reglene om møteoffentlighet i all hovedsak videreført etter gjeldende rett. I tillegg var det enkelte endringer i bestemmelsene om folkevalgte organer, noe som i praksis innebar en viss utvidelse av hvilke organer som er omfattet av reglene om møteoffentlighet.¹ Lovpålagte åpne møter i alle utvalg innebærer at norsk regelverk legger mer vekt på demokratisk kontroll sammenlignet med de andre nordiske lands lovgivning på området.

Lovgivningen rundt møteoffentlighet legger rammer for hvordan politiske prosesser foregår, og det er derfor interessant å få innblikk i folkevalgtes opplevelse av møteoffentlighetsprinsippet. I tillegg vet vi at praksis ikke nødvendigvis følger prinsipp. I denne undersøkelsen har vi derfor blant annet stilt spørsmål om hvordan møteoffentlighetsprinsippet praktiseres, om kjennskap til regelverket og om hvordan åpne møter påvirker den politiske debatten.

I rapporten konkluderer vi med at kommune- og fylkespolitikere er samstemte om den demokratiske verdien av åpne møter. Åpenhet betegnes av nær samtlige som et viktig prinsipp, og flere understreker at innbyggerne må kunne holde sine folkevalgte ansvarlig.

¹ NOU 2016:4 Kap. 14

For å kunne gjøre det, må innbyggerne ha innsyn i hvilke beslutninger som fattes og hvordan de begrunnes.

Unntaksbestemmelser som gjør at møter kan lukkes, framstår lite kontroversielle sett både fra pressens og politikernes perspektiv. Samtidig rapporteres det om mye forarbeid før møtene, noe som medfører at mange saker er avgjort på forhånd. Utstrakt bruk av pauser underveis i møtene er også et tydelig funn fra undersøkelsen. Her er det et vidt spenn fra det som må betraktes som naturlige stoppunkt underveis i en lang sakliste, til strategisk bruk av pauser for å diskutere saker i fortrolighet.

Legitimitet, tillit til politiske beslutninger og demokratisk kontroll er begrunnelser som går igjen når intervjudeltakerne blir spurt om hensikten med åpne møter. Det er heller ikke mange som tar til orde for lovendringer på området, og de få som mener regelverket burde gi større anledning til å lukke møter, har liten tro på at det vil være mulig å gjennomføre endringer. Her er det lite uenighet mellom ulike intervjudeltakere i undersøkelsen. Flere folkevalgte ønsker samtidig også veiledning om regelverk og hva som i praksis er tillatt.

Når det kommer til mulige uheldige konsekvenser av åpne møter, er det større forskjeller mellom ulike intervjudeltakere. Mens intervjudeltakere fra media og interesseorganisasjoner i stor grad avviser slike innvendinger som lite relevante, reflekterer folkevalgte oftere over de ulike konsekvensene som møteoffentlighet har. Flere folkevalgte framstiller åpne møter som en balansegang mellom ulike demokratiske hensyn, og enkelte etterlyser også en kritisk offentlighet hvor det er rom for å belyse folkevalgtes behov for fortrolig drøfting.

Folkevalgte framhever gruppemøter som den viktigste arenaen for diskusjon og politikktutvikling. Gruppemøter innebærer at de folkevalgte forlater åpne møter for å ha egne samlinger innad i eget parti eller mellom få partier. Disse møtene kan foregå bak lukkede dører. Felles gruppemøter mellom partier i en styrende koalisjon kan ha avgjørende innvirkning på den videre beslutningsprosessen. I vår avsluttende diskusjon stiller vi spørsmål ved hva hyppige gruppemøter gjør med integriteten til det folkevalgte organet.

Når det gjelder forskjellene i åpenhet mellom formannskapsmodell/fylkesutvalgsmo-
dell på den ene siden og kommunerådsmodell/fylkesrådsmodell på den andre, stiller intervjudeltakere seg uforstående til ulike arbeidsbetingelser mellom de to styreformene. Mens enkelte tar til orde for at også folkevalgte organer under formannskapsmodellen bør ha legitim adgang til fortrolige samtaler tidlig i beslutningsprosessen, betrakter flertallet forskjellen som en svakhet ved parlamentarisme som styreform i norske kommuner og fylkeskommuner.

Veileder for bruk av sosiale medier i kommunen

Foto: Adobe Stock

Innhold

1.	Innledning	4
1.1	Avgrensninger	5
1.2	Behov for vurderinger	5
2.	Systematisk beskrivelse av behandlingen	8
2.1	Formål	8
2.2	Art, omfang og sammenheng	8
3.	Informasjonssikkerhet	12
4.	Ansvarsforhold	14
4.1	Felles ansvar	14
4.2	Ordning ved felles behandlingsansvar	15
4.3	Etiske vurderinger	15
5.	Behandlingsgrunnlag	18
5.1	Berettiget interesse	18
5.2	Utøvelse av offentlig myndighet	19
5.3	Forholdet til annet relevant regelverk	20
6.	Overføring til utlandet	22
7.	Risiko for de registreres rettigheter og friheter	24
8.	Prosess og forankring i ledelsen	26
	Vedlegg	29

Om veilederen

Offentlige myndigheters tilstedeværelse i sosiale medier er blitt aktualisert og problematisert av både Datatilsynet, Teknologirådet og Personvernkommisjonen det siste året. KS har i den forbindelse fått mange henvendelser fra kommuner som ønsker bistand til å ta forsvarlige valg knyttet til om de kan bruke sosiale medier, og eventuelt hvordan sosiale medier kan brukes på en måte som innebærer minst mulig risiko.

KS Fagråd for personvern og informasjonssikkerhet har derfor laget en veileder for bruk av sosiale medier som er tilpasset kommuner. Når KS velger å gjøre dette, er premisset at KS mener det er et visst handlingsrom når det gjelder bruk av sosiale medier innenfor rammene av regelverket. Samtidig vil KS understreke at det legges til grunn at risikoen for de registrertes rettigheter og friheter er høy ved bruken av mange sosiale medier. Dette betyr at kommuner må være aktsomme dersom de velger å være til stede på denne typen plattformer og sette av nødvendige ressurser til å følge opp bruken.

For visse tjenesteområder i kommunen fraråder KS bruk av sosiale medier. Dette gjelder bruk av sosiale medier på tjenesteområder hvor kommunens tilstedeværelse vil medføre en høy risiko for at det vil kommuniseres svært personlig informasjon om innbyggere. Eksempler på slike

tjenesteområder er rusomsorg, barnevern osv. Sosiale medier bør bare vurderes for ren informasjonsvirksomhet, og ikke som et verktøy som kan minne om eller assosieres som «saksbehandling» eller meningsutveksling.

I store plattformer som Facebook, Tik Tok, Twitter med mer vil det kunne være vanskelig for kommunen til å inngå gjensidige avtale, eller kunne kommunisere med leverandøren av sosiale media plattformen. Som en tommelfingerregel kan man si at kommunen bør være svært påpasselig med å ta i bruk sosiale media hvis informasjon som skal kommuniseres ikke kan vurderes under kategorien ren informasjonsvirksomhet.

I denne veilederen finner kommuner hjelp til å komme i gang med de vurderingene som må gjøres før sosiale medier tas i bruk og hva disse vurderingene består av. Veilederen angir flere relevante momenter som bør inngå i vurderingene, men den er ikke uttømmende. Hvert tilfelle må vurderes konkret, og kommunen må ta i betraktning alle forhold som er relevant og påvirker risikoen i det konkrete tilfellet. Veilederen kan brukes uavhengig av risikonivå.

KS Fagråd for informasjonssikkerhet og personvern

1. Innledning

Kommunens bruk av sosiale medier (SoMe) innebærer behandling av personopplysninger. Dette betyr at kommunen er ansvarlig for at det skjer i samsvar med personvernregelverket.

KS fagråd for informasjonssikkerhet og personvern har laget denne veiledningen for bruk av sosiale medier i kommuner. Veiledningen retter seg mot alle virksomheter i kommunene, og gir en innføring i både regelverket som gjelder og hvilke vurderinger den enkelte virksomhet må gjennomføre før sosiale medier tas i bruk. Hensikten er å gi en forenklet gjennomgang, og på en kortfattet måte, forklare hvilke vurderinger som må gjøres før sosiale medier kan tas i bruk. Veiledningen lister også opp en rekke momenter innenfor aktuelle områder, som kan være relevante når dere vurderer om sosiale medier skal tas i bruk.

Når dere har lest denne veilederen bør dere enkelt kunne:

- Lage en prosess for vurdering i egen virksomhet før sosiale medier tas i bruk.
- Ta stilling til personvernrisiko ved bruk av sosiale medier.
- Identifisere risikoreduserende tiltak knyttet til bruk av sosiale medier.

- Ta i bruk av sosiale medier på en forsvarlig måte.

En del av teksten i denne veiledningen hentes fra juridisk vurdering om personvern ved virksomhetens bruk av sosiale medier fra Oslo kommune (vedlegg 1) og et eksempel på personvernkonsekvensvurdering fra Asker kommune (vedlegg 2). Det presenteres også et eksempel på hvordan en kan foreta etiske vurderinger av ulike handlingsalternativer ved bruk av sosiale medier (vedlegg 3). Eksempelet er basert på Øyvind Kvalnes bok med tittelen «Digital Dilemmas» (2020).

For oversikt over vurderingsmomenter ved gjennomføring av personvernvedtak, se vedlegg 4.

Risikoscenariene som presenteres i vedlegg 5, tar utgangspunkt i utviklingen av en risikobank i regi av Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KINS) og som vi har tilpasset til bruk i forbindelse med sosiale medier. For et eksempel på oversikt over

risikoscenarier for bruk av Facebook fra Gjøvik-regionen, se vedlegg 6.

Veilederen har vært distribuert til et begrenset antall kommuner som har fått mulighet til å komme med innspill. I tillegg har KS Advokatene og kommunikasjonsavdelingen i KS gitt innspill. Området er under utvikling og KS Fagråd for informasjonssikkerhet og personvern mottar gjerne innspill som kan gjøre veileder enda bedre.

1.1 Avgrensninger

Veiledningen handler om bruk av sosiale medier generelt, og retter seg ikke mot spesifikke tjenester eller plattformer. Veiledningen gjelder i all hovedsak vurderinger knyttet til personvernregelverket, selv om noen andre regelverk omtales der disse er relevante.

Denne veiledningen omfatter sosiale medier som 1) brukes som en kommunikasjonskanal rettet mot innbyggerne, 2) som brukes for å nå virksomhetens definerte formål, 3) og som er eid og driftet av en tredjepart.

Eksempler vil være Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram, YouTube, Vimeo, Workplace, LinkedIn osv.

Veiledningen tar utgangspunkt i at kommunen har behov for ulike kommunikasjonsplattformer for å nå ut til innbyggere og andre interessenter generelt, og tar ikke for seg spesifikke målgrupper. Det er viktig å påpeke at det kan gjelde strengere regler for kommunikasjon med målgrupper definert som «sårbare», som for eksempel barn, pasienter eller brukere av sosiale tjenester. Dette er risikofaktorer som virksomhetene må være oppmerksomme på, og må vurdere om de er aktuelle for dem.

1.2 Behov for vurderinger

Alle virksomheter i kommunen som tar i bruk SoMe som kommunikasjonskanal må forsikre seg om at personvernregelverket etterleves. Dette er en del av kommunes ansvar som behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger i SoMe. Nærmere om kommunens rolle som behandlingsansvarlig, se kapittel 4.

Målet med bruk av SoMe kan være å innfri kommunens lovfestede plikt til aktivt å informere innbyggere.

I de tilfellene hvor kommunen initierer en behandling av personopplysninger som innebærer en *behandlingene*¹. er kommunen forpliktet til å gjennomføre en vurdering av personvernkonsekvenser i tråd med krav i personvernforordningen art. 35. Personvernkonsekvensvurderingene som gjøres vil bidra til at virksomhetene kan dokumentere at de har etterlevd personvernregelverket. Ett vanlig karaktertrekk ved SoMe er at algoritmene i programvaren er utviklet nettopp for å forutsi brukerens personlige preferanser og interesser, samt å plassere brukere innenfor gitte kategorier basert på deres interaksjon på plattformen. Dette er karaktertrekk som kan innebære høy risiko.

Kommuner vil bruke SoMe på ulik måte og behandle ulike typer personopplysninger der, så risiko vil nødvendigvis også bli ulik. I tillegg har SoMe ulike innstillinger eller muligheter for tilpasninger. Dette

har betydning for risiko. Hvor omfattende og på hvilket nivå risikoen kan være, vil også avhenge av den konkrete behandlingen og omfanget av behandlingen. Ulike SoMe vil også utvikles over tid. Vi har ikke kartlagt alle SoMe og kan derfor ikke utelukke at det kan være tilfeller der bruken ikke vil medføre høy risiko. Derfor anbefales det å gjennomføre en innledende vurdering for å kartlegge behandlingen og risikonivå. Vi vil understreke at selv om bruken ikke vil medføre høy risiko, skal personvernregelverket etterleves og alle de registrertes rettigheter og friheter skal uansett innfris.

I tråd med Datatilsynets anbefaling om å gjøre en vurdering av personvernkonsekvenser i de tilfellene der det er usikkert om det er nødvendig, så anbefaler KS at kommunene gjennomfører dette fordi det er et nyttig verktøy for å sikre at personvernforordningen blir fulgt. I denne veiledningen beskrives hva en slik vurdering består av, og der det passer tas det inn momenter i vurderingen som er spesielle, sett fra et kommuneperspektiv.

¹ Personvernforordningen art. 26.

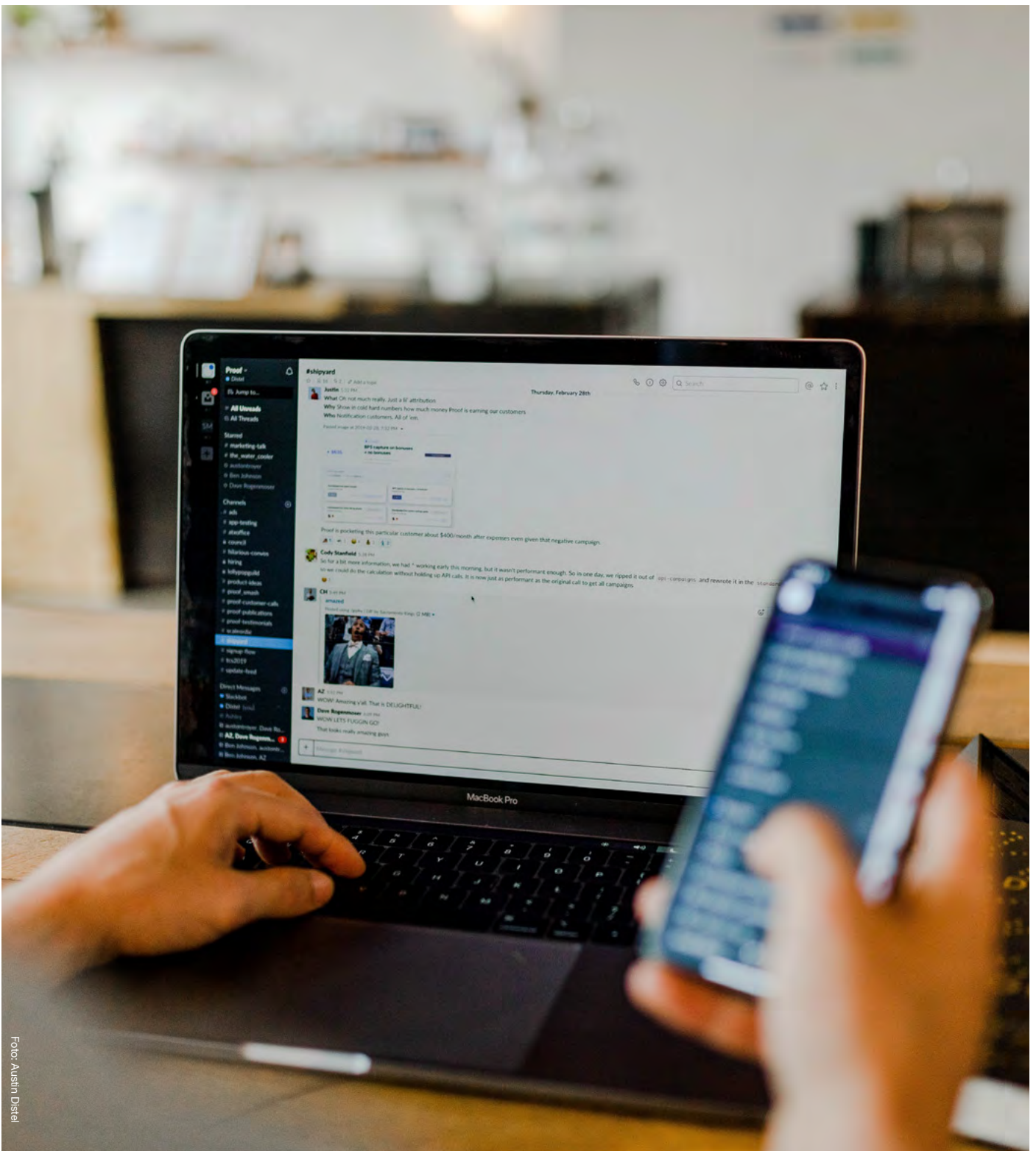

Foto: Austin Distel

2. Systematisk beskrivelse av behandlingen

I en systematisk beskrivelse skal kommunen redegjøre for hvilke(t) SoMe det er aktuelt å ta i bruk, hvordan personopplysninger behandles i SoMe, hva de(t) skal brukes til, hvem som er målgruppen, osv. Kommune skal kunne dokumentere at de har oversikt over hvordan personopplysninger behandles som konsekvens av at kommunen tar i bruk SoMe, og sørge for at beskrivelsene som er gjort er komplette og tydelige.

2.1 Formål

Mange kommuner bruker SoMe som supplement til andre kommunikasjonskanaler. Målet med bruk av SoMe kan være å innfri kommunens lovfestede plikt til aktivt å informere innbyggere, og sørge for at informasjonen de trenger for å orientere seg om kommunens tjenester er så lett tilgjengelig som mulig.

2.2 Art, omfang og sammenheng

Art

Med behandlingens art mener vi en beskrivelse av hva som karakteriserer behandlingen. Her beskriver vi blant annet hvordan personopplysninger skal samles inn, lagres og brukes, hvem som får tilgang, hvem det behandles opplysninger om osv.

Her bør man være nokså spesifikk når det gjelder hvilken funksjonalitet man bruker i det enkelte SoMe. Et eksempel kan være beskrivelsen av

funksjonaliteten «like» i Facebook, kommentarfelt og funksjonaliteten «Sideinnsikt», se personvern-konsekvensvurdering av Asker kommune s. 4-5.

Omfang

Med omfang mener vi antall registrerte, volum av opplysninger, lagringstid og geografisk omfang. Vi beskriver her blant annet antall personer som berøres, hvilken type opplysninger som behandles, samt mengden av slike opplysninger.

Antall registrerte som omfattes av behandlingen avhenger av hvor mange man antar vil besøke og eventuelt samhandle med kommunens side på SoMe. For å gjøre et slikt anslag kan erfaring fra andre kommuner eller statistikk fra Ipsos eller Norsk mediebarometer fra SSB være nyttig.

Personopplysningene som behandles som følge av at kommunen har en side på SoMe er av ulik

karakter. Den mest åpenbare behandlingen er at det er synlig hvem som er interessert i å følge kommunen, hva disse personene eventuelt har gitt uttrykk for at de liker av innlegg og eventuelle kommentarer de skriver selv.

Når kommunen bruker SoMe har den normalt ingen intensjon om å samle inn særlige kategorier av personopplysninger (for eksempel helseopplysninger), men samtidig kan ikke kommunen garantere at ikke følgerne selv publiserer informasjon om seg selv som direkte eller indirekte sier noe om helse, politisk oppfatning osv. Her bør man si noe om risikoen for at dette skal skje. Sannsynligheten for at det kan komme frem helseopplysninger avhenger også av hvilke tjenester i kommunen som bruker SoMe.

Kommunen bør synliggjøre de avveiningene som er gjort med hensyn til både de positive sidene

ved SoMe (for eksempel nå mange raskt og skape engasjement) og de negative sidene (engasjement i negativ retning og uhensiktsmessig utlevering av personlige meninger).

Sammenheng

Med sammenhengen opplysningene behandles mener vi hva slags relasjon man har til personene det behandles opplysninger om og hva slags forventninger disse vil ha.

I en vurdering av personvernkonsekvenser er det viktig å tydeliggjøre i hvilken sammenheng behandlingen finner sted, fordi dette har stor betydning for i hvilken grad behandlingen er forutsigbar for den registrerte.

Når det gjelder behandling av personopplysninger som en konsekvens av bruk av SoMe er det viktige spørsmålet om det er ny teknologi eller innovativ

Foto: Christin Hume

teknologi som aktualiseres. Det er kjent at de fleste tilbydere av SoMe bruker og utvikler algoritmer for å analysere informasjon om brukerne. Denne informasjonen gir ny innsikt om disse brukerne som kan være nyttig i et kommersielt perspektiv.

Her er det relevant å trekke frem følgende:

I hvilken grad man mener et SoMe og dets egenskaper er kjent for innbyggerne (for eksempel hvor lenge SoMe har vært i bruk og om teknologien har vært gjenstand for debatt).

I hvilken grad SoMe selv gjør tilgjengelig informasjon om sin behandling av personopplysninger, hvordan de innhenter samtykke, hvordan brukeren kan endre innstillinger osv.

Kildene til personopplysningene som blir behandlet som konsekvens av at kommunen er på SoMe (den registrerte selv, analyser foretatt av SoMe, tema kommunen tar opp osv.)

Kommunens relasjon til innbyggerne – den typiske SoMe-bruker og dennes antatte kompetanse til å innhente relevant informasjon for å ha kjennskap til hvordan SoMe behandler personopplysninger. Her vil det for eksempel være av betydning om målgruppen man forsøker å nå er å regne som en sårbar gruppe. Her mener vi for eksempel blant annet barn og unge, asylsøkere, pasienter og bruker av sosialtjenester.

Kommunen bør synliggjøre de avveiningene som er gjort med hensyn til både de positive sidene ved SoMe (for eksempel nå mange raskt og skape engasjement) og de negative sidene (engasjement i negativ retning og uhensiktsmessig utlevering av personlige meninger).

3. Informasjonssikkerhet

Den tekniske IKT-sikkerheten ved behandlingen ivaretas som hovedregel av leverandøren av SoMe. Kommunen har likevel et ansvar for å forsikre seg om at leverandøren har evne og vilje til å sørge for den informasjonssikkerheten som er påkrevd etter personvernregelverket.

Kommunen bør spørre etter referanser til leverandørens forpliktelser angående organisering, fysisk og miljømessig sikring, opplæring, screening og disiplinærtiltak overfor ansatte, testing, tilgangskontroll, kommunikasjonssikkerhet, sårbarhets- håndtering og håndtering av sikkerhetshendelser. Leverandører som ikke kan ivareta og dokumentere tilstrekkelig informasjonssikkerhet bør kommunen avstå fra å inngå avtale med.

Kommunen skal ivareta informasjonssikkerheten for sin egen behandling, særlig gjennom opplæring av

ansatte, samt tilgangsstyring når det gjelder muligheten for å administrere sidene.

I store plattformer som Facebook, Tik Tok, Twitter med mer vil det kunne være vanskelig for kommunen til å inngå gjensidige avtale, eller kunne kommunisere med leverandøren sosiale media plattformen. Som tidligere nevnt, kan man som en tommelfingerregel si at kommunen bør være svært påpasselig med å ta i bruk sosiale media hvis informasjon som skal kommuniseres ikke kan vurderes under kategorien ren informasjonsvirksomhet.

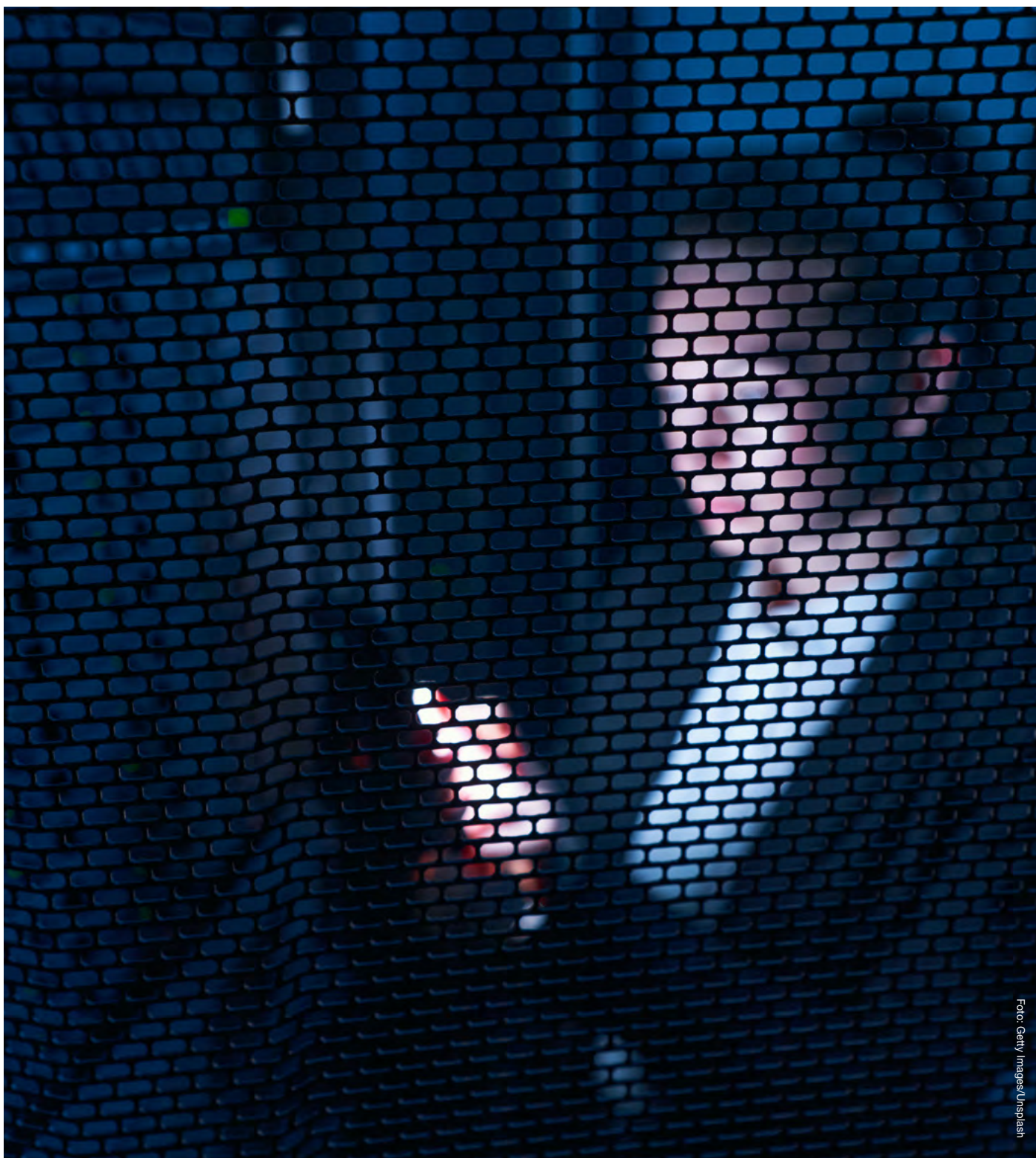

Foto: Getty Images/Unsplash

4. Ansvarsforhold

Med ansvarsforhold mener vi hvilke aktører som er involvert i behandlingen av personopplysninger og hvordan ansvarsforholdene er når det gjelder etterlevelse av personvernregelverket. Relevant informasjon her er hvilke kilder man har til informasjonen som behandles, hvem som er mottagere av informasjonen og hvem som er behandlingsansvarlig.

4.1 Felles ansvar

Vi legger til grunn i denne veiledningen at kommune og leverandøren av sosiale medier har felles behandlingsansvar. Dette er i tråd med praksis fra EU-domstolen.

Felles behandlingsansvar oppstår når to eller flere behandlingsansvarlige «i fellesskap fastsetter formålene med og midlene for behandlingene». Personvernforordningen fastsetter videre at de felles behandlingsansvarlige skal fastsette sine respektive ansvar for å oppfylle forordningen i en «ordning» seg imellom. Det er ingen formkrav til ordningen, men det er vektlagt at det er rettighetene knyttet til informasjon og innsyn som skal ha primærfokus.

Personvernrådet (EDPB) har presisert at begge de behandlingsansvarlige har et overordnet ansvar for behandlingen i sin helhet, selv om de har fordelt ansvaret seg imellom i en ordning. EU-domstolen har uttalt at felles behandlingsansvar mellom to aktører ikke fører til at den ene aktøren også blir ansvarlig for forutgående eller etterfølgende behandling som den andre aktøren alene øver innflytelse på eller har ansvaret for.

På bakgrunn av det ovennevnte anbefaler vi at hver kommune gjør en konkret vurdering av ansvarsforholdene utfra en beskrivelse av behandlingsaktiviteten(e) som kommunen og SoMe får felles behandlingsansvar for.

Felles behandlingsansvar krever at den enkelte kommune må være aktiv og forsøke å finne ut av og kartlegge hvordan leverandørene skal bruke de innsamlede personopplysningene, selv om dette kan være svært utfordrende i praksis. Det er ofte snakk om store internasjonale aktører som står bak de ulike sosiale mediene, noe som gjør det vanskelig å oppnå kontakt og få den informasjonen man trenger. For å oppfylle kravene som stilles til kommunen som behandlingsansvarlig, bør kommunen kartlegge hvordan personopplysningene sikres, hva leverandøren gjør for å etterleve og ivareta personvernprinsippene, og hvordan den enkelte registrertes rettigheter og friheter ivaretas av leverandøren.

4.2 Ordning ved felles behandlingsansvar

Personvernforordningen art. 26 fastslår altså at det skal være på plass «en ordning» mellom partene ved felles behandlingsansvar. Spørsmålet er hva denne ordningen må bestå i.

For det første er det ingen formkrav til ordningen. Det er altså ikke et krav om at dette skal være en skriftlig, fremforhandlet ordning. Videre legges det spesielt vekt på pliktene som omhandler åpenhet – altså informasjon og innsyn.

Kommunen kan legge til grunn at det viktigste med ordningen som skal være på plass er at de registrerte får den informasjonen de trenger og i et format som er lett tilgjengelig og forståelig. Det viktigste er altså at de får informasjonen, ikke hvem de får den fra.

Når kommunen velger å ta i bruk SoMe som innebærer et felles ansvar, så anbefaler vi at kommunen tar et større ansvar enn dens andel i tjenesten skulle tilsi. Det kan for eksempel bety at kommunen tar et større ansvar for informasjonsplikten, og at man strekker seg langt for å opplyse innbyggere om de problematiske sidene ved SoMe sin forretningsmodell. Det kan også være aktuelt å gi tips til hvordan innbyggere kan tilpasse sin bruk for å redusere risikoen for å bli profilert på en uheldig måte.

4.3 Etiske vurderinger

Tilstedeværelse i sosiale medier kommer som regel med en viss kostnad og kostnaden betaler aktørene i form av brukerdata. De etiske spørsmålene knyttet til å være til stede i sosiale medier er i de senere årene løftet opp av flere forskere. Cambridge Analytica skandalen bidro til å få frem utfordringsbildet for folk flest. Cambridge Analytica kombinerte data mining og dataanalyse med strategisk kommunikasjon.² Brukerdataene selskapet samlet inn ble analysert og benyttet til å sende målrettede

valgbudskap til ulike velgergrupper under Donald Trumps valgkampanje i 2016.

Når kommunen vurderer å bli en aktør i sosiale medier, må en være bevisst på utfordringene og foreta en etisk vurdering av de ulike dilemmaene som oppstår ved eventuell tilstedeværelse i sosiale medier og alternativt om man skal la være. Dersom kommunen beslutter at en ønsker å være til stede på sosiale media-plattformer, bør kommunen også gjøre en vurdering av hvilke aktiviteter en ønsker å fremme på plattformen/bruke plattformen til.

I veilederens vedlegg 3 gis det en innføring i et verktøy for etisk refleksjon som er utviklet av Einar Øverenget og Øyvind Kvalnes. Navigasjonshjulet (Kvalnes, 2020, s. 58) guider oss gjennom en etisk refleksjonsprosess innenfor seks ulike tema med tilhørende spørsmål. Står vi overfor et valg mellom mulige handlingsalternativer vil disse temaene og spørsmålene hjelpe oss til å foreta en beslutning basert på en saklig begrunnelse.

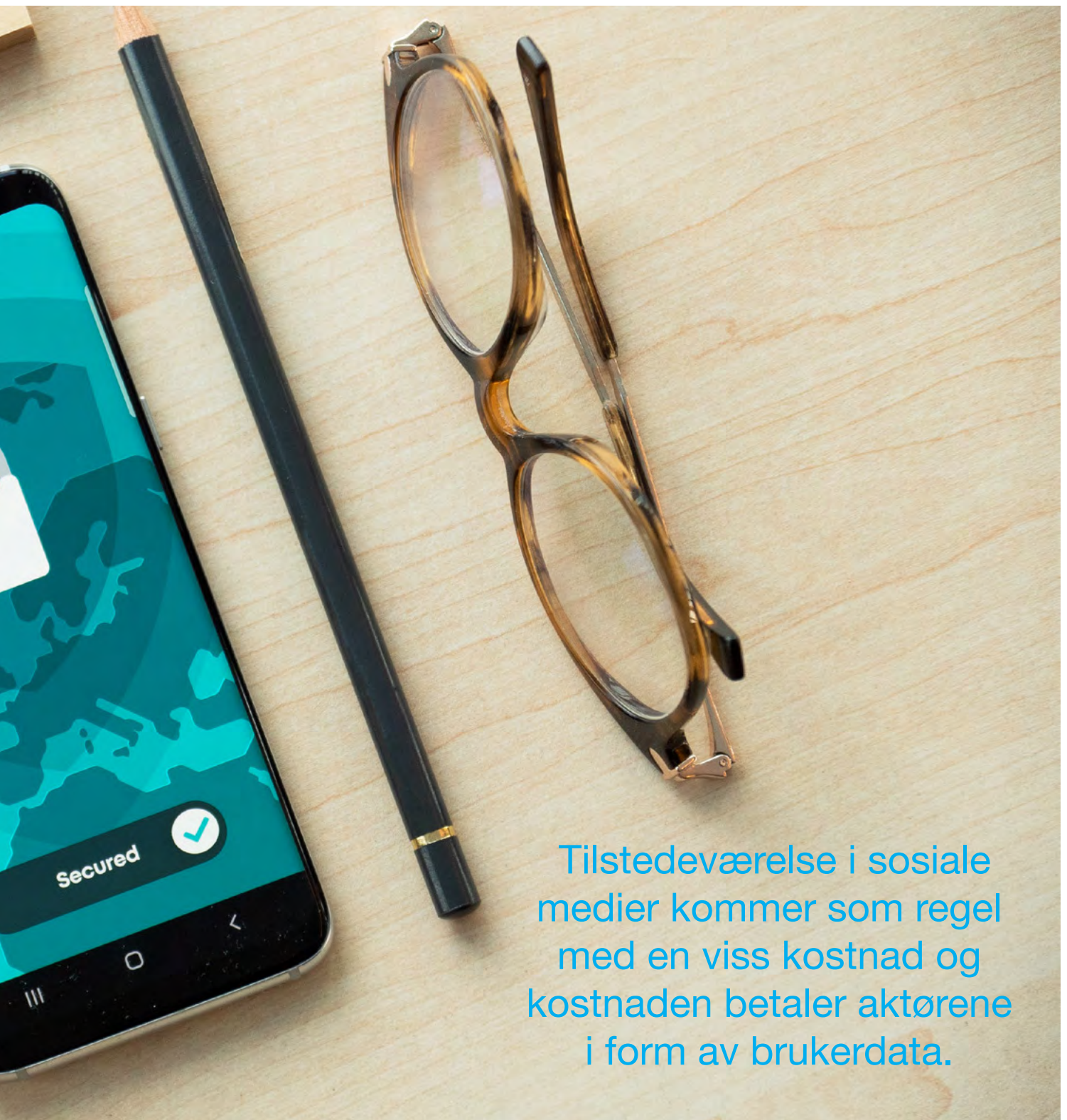
I boken «Digital Dilemmas Dilemmas – Exploring Social Media Ethics in Organizations» har Kvalnes (2020) identifisert fem typiske dilemmaer som oppstår ved tilstedeværelse i sosiale medier.³ I vedlegget finnes også en tabell med en oversikt over de fem dilemmaene.

² [Cambridge Analytica - Wikipedia](#)

³ Kvalnes, Ø. (2020). [Digital Dilemmas, Exploring Social Media Ethics in Organizations. Palgrave MacMillan.](#)

Foto: Dan Nelson

Tilstedeværelse i sosiale medier kommer som regel med en viss kostnad og kostnaden betaler aktørene i form av brukerdata.

5. Behandlingsgrunnlag

Personvernforordningen art. 6 nr. 1 fastslår at det kreves et behandlingsgrunnlag for at behandling av personopplysninger skal være lovlig. Riktig behandlingsgrunnlag må være på plass før behandlingen starter.

Når det gjelder kommunes bruk av SoMe, finnes det flere aktuelle behandlingsgrunnlag for bruk av SoMe. Bruken av disse behandlingsgrunnlagene vil være avhengig av hvilken rolle kommune har i kommunikasjon gjennom SoMe. Hvis kommunen bruker SoMe i utøvelse av offentlig myndighet kan personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e være aktuelle å bruke. Denne bestemmelsen slår fast at behandlingen av personopplysninger er lovlig dersom *behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt*. Dersom kommunen planlegger å bruke SoMe i en annen rolle enn som myndighetsorgan, kan personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav f brukes som behandlingsgrunnlag. Et viktig poeng er at dette behandlingsgrunnlaget ikke kan benyttes på behandling som utføres av offentlige myndigheter som ledd i utførelsen av deres oppgaver.⁴ Forskjellen mellom disse behandlingsgrunnlagene forklares i punktet under.

5.1 Berettiget interesse

Et av behandlingsgrunnlagene kommunen kan bruke for behandling av personopplysninger i SoMe er personvernforordningen art. 6 nummer. 1 bok-

stav f – nødvendig for å ivareta legitime interesser. For å kunne legge dette behandlingsgrunnlaget til grunn må tre vilkår være oppfylt. Kommunen må ha en saklig berettiget interesse, behandlingen må være nødvendig for å oppnå formålet knyttet til den berettigede interessen, og den berettigede interessen må veie tyngre enn de registrertes rett til personvern.

Når det gjelder hvilke momenter som kan legges til grunn i en vurdering av om de nevnte vilkårene er oppfylt, se [veiledning fra Datatilsynet](#).

Å balansere interessen kommunen har i å behandle personopplysningene mot de registrertes personopplysningsvern er en konkret avveining som hver kommune må gjøre. Noen fellestrekk kan likevel nevnes:

- Kommunens berettigede interesse består i å nå ut med relevant informasjon til innbyggerne, samt å skape engasjement i lokalmiljøene knyttet til leveranse av tjenester og demokratiske prosesser.
- Det unike med SoMe er evnen til å skape engasjement og sørge for stor rekkevidde.

- Kommunen har en informasjonsplikt som går utover det å passivt tilgjengeliggjøre informasjon.
- Kommunen skal legge til rette for lokaldemokrati og skape samfunnsengasjement med aktiv innbyggerdeltagelse.
- SoMe skal ikke være en eksklusiv kanal, men del av kommunenes helhetlige kommunikasjonsstrategi
- Personopplysningene behandles ikke for kommersielle hensyn

Det kan problematiseres hvorvidt kommunen kan anvende «berettiget interesse» som rettslig grunnlaget da det følger av forordningen at dette grunnlaget ikke får anvendelse på en behandling som utføres av offentlige myndigheter som ledd i utførelsen av deres oppgaver.

Når kommunen velger kommunikasjonsplattformer for å nå innbyggere med informasjon, er dette på basis av kommunikasjonsstrategien sin, og ikke som ledd i utøvelse av myndighet. På denne bakgrunn mener KS at nevnte unntak ikke gjelder, og

at kommunen følgelig kan basere seg på en interesseavveining.

5.2 Utøvelse av offentlig myndighet

Et annet aktuelt behandlingsgrunnlag for virksomheter som vil ta i bruk SoMe kan være personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e. Denne bestemmelsen slår fast at behandlingen av personopplysninger er lovlig dersom *behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt*. Det må med andre ord først gjøres en vurdering av om behandlingen av personopplysninger i sosiale medier er nødvendig for å utføre en oppgave i allmenhetens interesse, eller om behandlingen kan anses som utøvelse av offentlig myndighet.

Hoveddelen av kommunes aktiviteter må kunne anses som offentlig myndighetsutøvelse, men det er likevel ikke slik at alle kommunale aktiviteter er

⁴GDPR art. 6 nr. 1 andre ledd fastslår at GDPR art. 6 nr. 1 bokstav f ikke kan benyttes av virksomhetene dersom behandlingen er å anse som offentlig myndighetsutøvelse.

Det kan tenkes at det å kommunisere med innbyggere gjennom sosiale medier er i allmenhetens interesse.

å anses som offentlig myndighet. Et eksempel på dette er rollen som arbeidsgiver. I arbeidsgiverrollen utøver ikke kommunen offentlig myndighet, og denne bestemmelsen kan følgelig ikke benyttes som behandlingsgrunnlag.

Hva som er i allmenhetens interesse, er ikke nødvendigvis det samme som det den offentlige virksomheten er pålagt å gjøre. Det kan tenkes at det å kommunisere med innbyggere gjennom sosiale medier vil kunne være i allmenhetens interesse.

Det er viktig å være oppmerksom på at å vise til personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e som behandlingsgrunnlag ikke er tilstrekkelig. Det følger av personvernforordningen art. 6 nr. 3 at det kreves et supplerende rettsgrunnlag for å kunne bruke art. 6 nr. 1 bokstav e. Det innebærer at dersom virksomhetene mener at behandlingen er i allmenhetens interesse eller innebærer utøvelse av offentlig myndighet, så må virksomheten ha hjemmel i en annen lovbestemmelse for å kunne bruke dette behandlingsgrunnlaget.

Kommunen må selv finne frem til et supplerende rettsgrunnlag dersom de mener at personvernforordningen art. 6 nr.1 bokstav e er passende, men den juridiske vurderingen fra Oslo kommune gir noen pekepinner. Det er likevel viktig å understreke

at kommunene bør være varsomme med å legge til grunn utøvelse av offentlig myndighet som behandlingsgrunnlag ved bruk av sosiale medier. Og dersom dette alternativet legges til grunn er det viktig at det supplerende rettsgrunnlaget er tydelig nok til å begrunne behandlingen.

5.3 Forholdet til annet relevant regelverk

I tillegg til personvernregelverket er det også andre regelverk som er relevante for virksomhetene ved bruk av sosiale medier som kommunikasjonskanal.

Alle kommunale virksomheter er underlagt en arkivplikt etter arkivlova. Dette innebærer i praksis at dokumenter som er arkiververdige skal journalføres i henhold til virksomhetens rutiner. Den enkelte virksomhet må vurdere om og hvordan kommunikasjonen i sosiale medier skal arkiveres.

Dersom noe av innholdet som skapes i sosiale medier er arkiverdig og skal journalføres, er dette innholdet også som utgangspunkt å anse som et offentlig saksdokument som det kan gis innsyn i etter bestemmelsene i offentleglova.

Dersom kommunikasjonen som skjer i sosiale medier er å anse som saksbehandling, vil også forvaltningslovens regler gjelde for denne kommunikasjonen.

Foto: Jonas Laupe

6. Overføring til utlandet

De fleste aktørene som står bak ulike sosiale medier er utenlandske, og ofte amerikanske eller kinesiske. Dette utløser flere personvernrettslige problemstillinger.

Dersom aktøren bak det aktuelle sosiale mediet virksomheten vurderer å ta i bruk, tilhører et land utenfor EU/EØS som ikke er på EUs liste over godkjente land, må kommunen ha et gyldig overføringsgrunnlag. Kravet om gyldig overføringsgrunnlag kommer i tillegg til kravet om at kommunen må ha et behandlingsgrunnlag som nevnt under kap. 4. Kommunen bør også forsikre seg om at det ikke finnes lover og praksis i tredjelandet som til tross for et gyldig overføringsgrunnlag vil føre til et lavere beskyttelsesnivå i praksis. Det er også et krav om at det iverksettes ytterligere tiltak og at det gis nødvendige garantier for å sikre samme beskyttelsesnivået for personopplysningene som i EU/EØS.

Det kreves en ekstra vurdering av om overføringen er forholdsmessig dersom landet opplysningene blir overført til i tillegg har regelverk som muliggjør behandling av personopplysninger til formål som er vanskelig for den registrerte å forutsi.

Enkelte forhold knyttet til overføring til tredjeland avventer ytterligere avklaring både nasjonalt og i EU/EØS sammenheng. Datatilsynet har delt sine vurderinger knyttet til overføring av personopplysninger til tredjeland utenfor EU/EØS området. KS anbefaler at kommunal sektor følger med på utviklingen innenfor dette området.

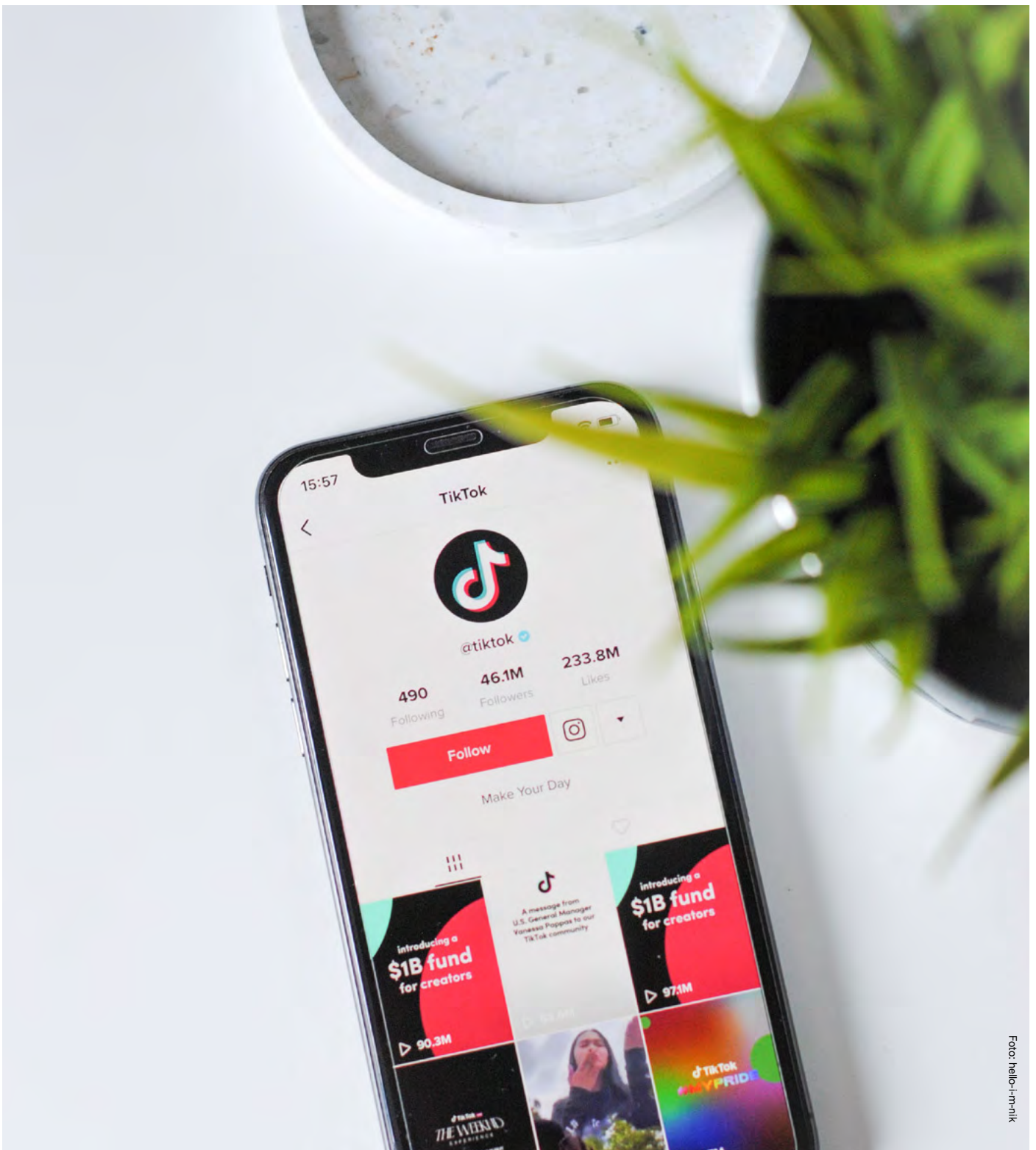

Foto: hello+in+tik

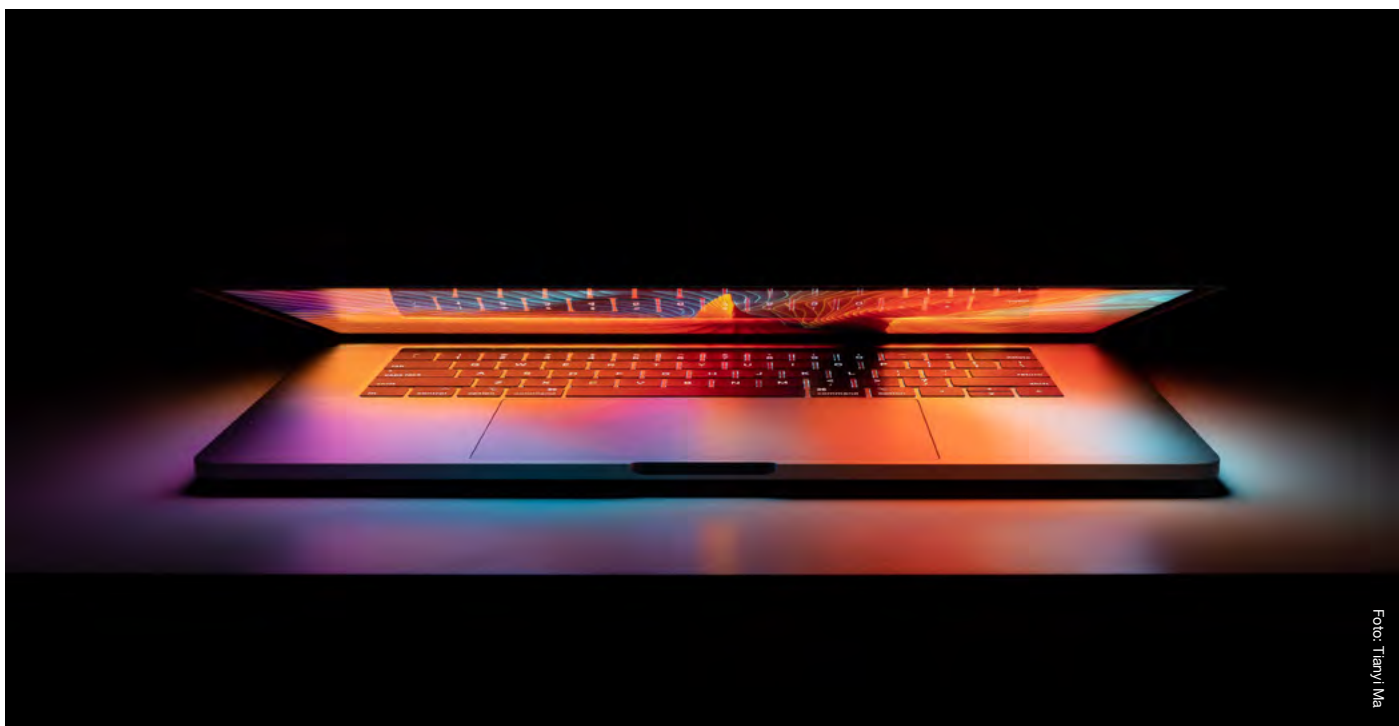

Foto: Tianyi Ma

7. Risiko for de registreres rettigheter og friheter

I en vurdering av personvernkonsekvenser er målet å redusere risikoen for at de registrerte ikke skal få ivaretatt sine rettigheter og friheter etter personvernregelverket.

Vi bør ha som mål at de som velger å interagere med kommunen på SoMe i så stor grad som mulig skal ha innflytelse på hvordan egne personopplysninger behandles (medbestemmelse), og at de får tilgang til nok informasjon om behandlingen til å kunne innrette seg slik de ønsker (åpenhet). Slik bør den måten kommunen tar i bruk et SoMe være forutsigbar og underbygge tillit.

I tabellen under finner dere noen iboende risikoer ved bruk av SoMe og forslag til tiltak for å redusere risiko. Tabellen nedenfor er ikke en uttømmende oversikt over risiko knyttet til bruk av sosiale medier, men er ment kun som eksempler.

Personvern mål	Risiko	Momenter	Tiltak
Medbestemmelse	<p>Utfordrende å få tilgang til informasjonen om hvordan SoMes algoritmer fungerer.</p> <p>Utfordrende å kommunisere tydelig og forståelig om hvordan algoritmene fungerer.</p>	<p>Utfordrende å kommunisere tydelig og forståelig om hvordan algoritmene fungerer.</p>	
Åpenhet	<p>Lite kjennskap til SoMe og forretningsmodellene deres.</p> <p>Enkelte typer tema som omtales kan føre til at enkeltpersoner utleverer sensitive personopplysninger i kommentarfelt.</p>	<p>Noen SoMe er mer innrettet mot målrettet annonsering enn andre.</p> <p>Rett beredskap for ulike type innhold.</p>	<p>Kommunen kan ta mer av ansvaret for å informere innbyggere sine om de underliggende risikoene ved å bruke SoMe.</p> <p>Bevissthet omkring hvilke tema det publiseres informasjon om.</p> <p>Ressurser for å moderere kommentarfelt eller slå av kommentarfunksjonalitet. Kategorisere innhold etter A, B, C poster, hvor kategori A krever full beredskap og rask respons. Kategori B er normal tematikk og har normal beredskap/oppfølging. Kategori C krever ingen oppfølging.</p>
Ansvarlighet /Tillit	<p>Liten kontroll med innholdet på kommunens sider.</p> <p>Liten kontroll med omfanget av personopplysninger som blir utlevert til leverandør av SoMe.</p>	<p>Muligheter for å minimere innsamlingen av personopplysninger.</p> <p>Særlig funksjonalitet utviklet for å identifisere kommunikasjonsløp og lage målrettet annonsering</p>	<p>Sentral redaksjon som kan jobbe med alt fra strategi, konseptplaner, rutiner og kursing.</p> <p>Følge opp og få et samarbeid med alle redaktører for SoMe i regi av kommunen.</p> <p>Kommunen må gjøre en konkret vurdering av hvilken funksjonalitet i SoMe som tas i bruk.</p> <p>Aktivt redusere innsamling av informasjon om enkeltpersoners bruk og interagering med SoMe.</p>

8. Prosess og forankring i ledelsen

Utarbeidelsen av en vurdering av personvernkonsekvenser bør gjøres av en gruppe som er satt sammen av personer med ulik fagbakgrunn. Når det gjelder SoMe vil en sentral fagbakgrunn være den/de som kan kommunikasjonsfaget. Gode støttespillere er personer med kunnskap om informasjonssikkerhet og personvern.

En vurdering av personvernkonsekvenser og konklusjonen skal forankres i ledelsen. Ledelsen skal avgjøre hvorvidt de valgte tiltakene, restrisikoen og eventuell handlingsplan er akseptabel. Det er en del av ansvarlighetsprinsippet og dokumentasjonsplikten at vurderingene som er gjort og ledelsens gjennomgang blir dokumentert.

Ledelsen beslutter og begrunner et av de følgende alternativene:

1. Godkjenning

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveiiinger er godkjent.

[Kommunen kan ta i bruk SoMe.](#)

2. Betinget godkjenning

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveiiinger godkjennes under forutsetning av følgende forbedringer ... (beskriv forutsetningene).

[Revidert vurdering av personvernkonsekvenser skal legges frem for ledelsen på nytt.](#)

3. Ikke godkjent

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveiiinger godkjennes ikke.

[Kommunen kan ikke ta i bruk SoMe.](#)

Dersom en vurdering av personvernkonsekvenser behandles i ledergruppen mer enn én gang, risikoen fremdeles er høy og viljen til å ta i bruk SoMe fremdeles er stor, må kommunen anmode Datatilsynet om forhåndsdrøftelse. Kommunen må i så fall dokumentere at den ikke greier å gjøre risikoen lavere. Det er ledelsen som tar beslutningen om å anmode Datatilsynet om forhåndsdrøftelse.

Vi legger til grunn at forankring av vurderingen av personvernkonsekvenser i ledelsen er en forutsetning for at bruken av SoMe kan skje lovlig.

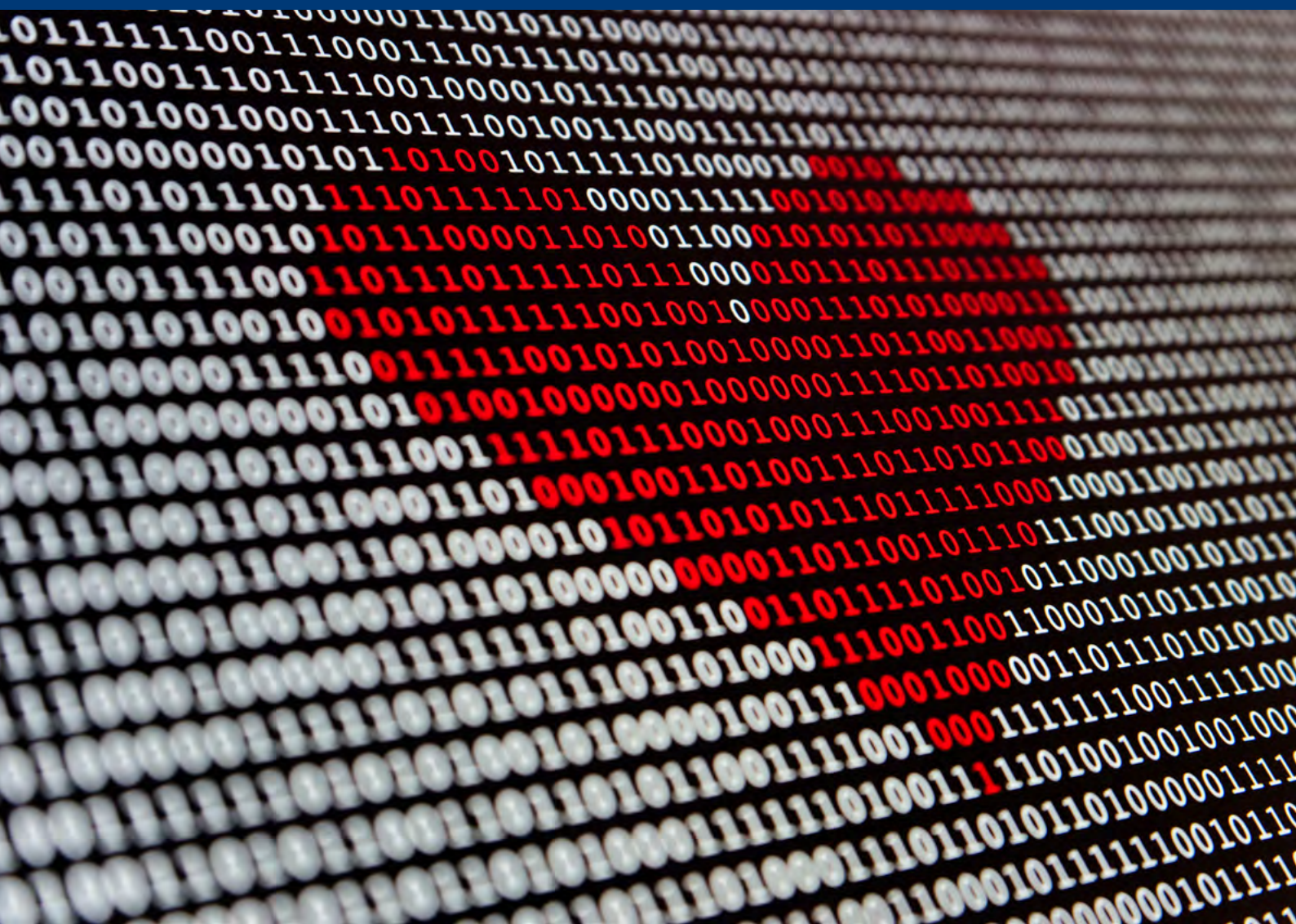
En vurdering av
personvernkonsekvenser
og konklusjonen skal forankres
i ledelsen. Ledelsen skal avgjøre
hvorvidt de valgte tiltakene,
restrisikoen og eventuell
handlingsplan er akseptabel.

Vedlegg

Postadresse: KS
Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Besøksadresse: Haakon VII's gt. 9, 0161 Oslo

Telefon: 24 13 26 00

ks@ks.no
www.ks.no

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

06/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/59 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget bør/kan/må ta tak i, eller at et utvalgsmedlem ønsker å få utredet/få informasjon om en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes under «Eventuelt».

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noen saker til lederen i starten av møtet.

Godkjenning av dagens protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rennebu kommune

Møtedato

25.01.2023

Saknr

07/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/59 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 25.01.2023, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet med utvalget slik at feil og mangler kan rettes opp av sekretariatet. Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.